

B A

B. R. V.

978

55/906

BIBLIOTECA
Centrală a „Astrel”

SIBIU

♦

Tar John Igno-
mle Lias. bei
in va' l'or' er
in 'Maidan.

Inv. 159

СОФІОГРАФІЯ

САХ

ДРЕПТА СКРИСОР,

BIBLIOTECĂ „ASTRE“
„Biblioteca reaște I.M. Rem. și cultura poporului român“

ДРЕПТАРЬ СКРИТОРИАЛСОР
ЛИМВІЙ РОМАНЕШІЙ.

С8Б КИВЕРНИСИР

2013

Магніфицентій сáле Дóмнвлай Кржеск Кон-
сíліáр Оұросіе Несторович, ал Өхолелар Рома-
неши ши сәркешій де лбұтқ Греңеск үр. о-
дóзда Өспра-Інспектор; Ашыңжарға ал Өхоле-
лар Препаранде, Романешій дин Әрад, Сәр-
кеший дин Өмбөр, ши Греңеший дин Песта
Директор: преқым ши ал Кржешій Де-
путацій, Фундам Өхоластическ
киверниситоре Про-Пресес.

ЛАБДА

А Кржеска Түпографіе а Оұніверситетей
Оұнгáріе.

1818.

B. R. V.

978

иони моря и воли
всесвятой воле премудрости, мудро-
сти и смиренности, и воле
всесвятой воле премудрости, мудро-
сти и смиренности, и воле
всесвятой воле премудрости, мудро-
сти и смиренности, и воле
всесвятой воле премудрости, мудро-
сти и смиренности, и воле
всесвятой воле премудрости, мудро-
сти и смиренности, и воле
всесвятой воле премудрости, мудро-

и смиренности,

и воле премудрости, мудро-
сти и смиренности,

— 613 —

БСА CENTRAL LIBRARY

ATIUNII

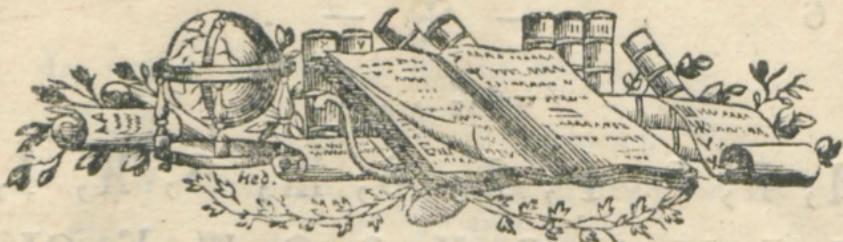
ПРЕФАЦИЯ.

Пéнтр8 ўнеле ѡпедекърй неп8тжнд түпзри Грамматика романѣскъ че ѿ д8сесем к8 ми-
не ла Бѣда де ѿ ѿ да ла л8мінж, ка съ
н8 мъ ѡтёрк а касж дешерт, ам трас дін
тражна н8май ѡрдографія, ши ѿ п8сєю с8е
түп; ла каре май вжрто мам ѡдемнат, въ-
зжнд, к8мкъ пентр8 липса ѡрдографіей, кж-
ци скрипторий п8нж а8м а8 түпзрит врє ѿ
карте романѣскъ, ѡтр8 ѡтжтѣ фелюри, а8-
п8 каре к8м са8 причеп8т а8 л8ат а скрїе,
м8лци к8 дест8ле смінте. Дечй пентр8
ка съсе ѡпедече ѿдатж смінтеле ачестж, н8
п8т8ю а май ѡтжрзїж к8 ѡрдографія. А-
к8м, деши дрѣпта скрисоре а т8т8рѡр п8р-
цилѡр грзирии, дѣла ѡтрѣга к8ношінцъ а
тотж Грамматика ѡтжрнж; тот8ши маре п4р-
те а смінтелѡр ши к8 ачаста н8май се
поте ѡдрептә, ка съ ѿи де а8м ѡнайн-
те скрипторий, ўнде трёв8е скрисе літери-
ле чѣле марй, ши ўнде чѣле мічй; ўнде
иаржши се к8вине десп8рцирж ѡлавелѡр съ
се факж; ши с6мнеле чѣле десбинжторе к8м
съсе ѡтре8вінцѣз, деспре каре тоте ач-
естж, р8г8ли ѡтр8 ачаста ѡрдографіе вѡр
афла.

Айчѣ ам адашс ши Февріа Періодвари-
лѡр, кárѣ єстъ май лдемжнáткъ лдрап-
таре квтарѣ лтокмíрѣ Стўл8л8и лтот фе-
лиол де скрисори. А8пъ ачаста ам алзт8-
рат ши нéше вѣмпле, пентр8 єзпликáре
ла рёг8леле Грамматічї, дин пре8нк ши ю-
рацїи лнайнте ши а8пъ вѣамен. Май пе-
урмъ ам дат съсе тае літериле а8пъ рёг8-
леле Калїграфіей, пзинда трес8риле а8пъ мо-
д8л англическ, ка лт8 үна фóрмъ пет8-
тинденѣ де ак8м лнайнте съсе скріе, пре-
к8м Табела, де марцине п8съ, аратъ. Ач-
аста, ка ю пжогъ дин ст8дїиле, че се лїгъ
де Кадедра мѣ, к8 ачѣа дорире тремйт ю-
биторилю де лимка романѣскъ, ка ши є8
съ май аж8нг а да ла түп, ши четиториї
съсе май лм8лцѣскъ ши съсе лдемнє а
четирире кврциле, споринда лт8 л8минарѣ
мїнций ши лв8ннатацирѣ йнимїй.

Л Б8да 10 Соктомврїе. 1818.

Константін Дїаконович Логаэ
Професоръл Схолелу Препа-
ранде а Нацїй Романеций дин
Ярад.

ΩΡΑΟΓΡΑΦΙΑ

сá8

ДРЕПТА СКРИСОБЕ.

АРЕГАРЕ.

Ωρ.о.ографія сá8 Дрепта Скристобе ие Ḵвáцъ
к8вйнтеle к8 лýтериле чéле че се к8вий лар
але скрие, Ḵ сулáве вйне але деспэрци, ши сéм-
неле чéле дескиннаторе дрепт але Ḵтреевинца.

Лýтериле, к8 каре четым, сжнт:

Чéле мичай.

А, Е, В, Г, Д, Е, Ж, З, И, Ы, К,
Л, М, Н, О, П, Р, С, Т, 8, оу,
Ф, Х, ѿ, Ц, Ч, Ш, Ѱ, З, Ӯ, Ю, Ӣ,
Ӑ, Ӡ, Ӎ, Ҫ, Ӯ, ӵ, Ӱ, Ӳ, ӷ.

Чéле

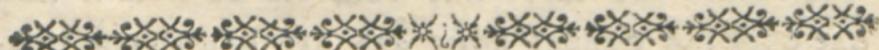

ЧЕЛЕН МАРИ.

А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, З, И, І,
К, Л, М, Н, О, П, Р, С, Т, Ъ, ОУ,
Ф, Х, ѩ, ІІ, Ч, Ш, ІІІ, Ь,
Ѣ, Ю, Н, Й, Ї, А, ІІ, Щ, ЪІІ, ЪІІІ,
Ѳ, Ү.

Афарз де ачестъ май сънт 8, ѩ, Ь, Ы, дин-
тре каре, челе дош динтъю ѣ нэмэрва Бескри-
ческ ши ла Пасхале; Ирз челе дош де пре ўрмъ
нэмай ла Пасхале се ѣ требваницъз.

Форма ачествор лите ре кв мжна скрице, кавтъ ѣ та-
бела чѣ де марцине пвс.

К А П Л Т Џ Ю.

ДЕ ЛТРЕБВИНЦАРЪ ЛИТЕРИЛОР.

А. ЛИТЕРИЛЕ ЧЕЛЕ МАРИ СЕ ЛТРЕБВИНЦЪЗ:

1. А фіеце карѣ скригоре са8 зицере, кважи-
тъл чел динтър ѣ чепът капътъ литъръ май-
ре. П. Е. Кавтъ май наинте ла фаптеле та-
ле, апой м8стри пре лтъл.

2. **Ла ḴЧЕПӨТӨЛ фіеще кърға вेरс, п. е.**

Лтжю л8й дмнеджэл аз Ḵкиңчюне,
Апой пэринцилар тай алекжюне;
Ши пе тоци ачка б8к8рөс сий ѡменеши,
Дела карий к8 счийнце те Ḵцелепцэши;
Кичи ёй виаца, прын пэринци циё датк,
Со фак май феричитк ши лаздатк.

3. **Ла ḴЧЕПӨТӨЛ н8мелар Проприй *) а цери-**
лар, провинциилар, четвцилар, ѡрашелар,
тэрилар, сателар, а м8нцилар, ӓпелар,
рж8рилар, а лок8рилар ши а персбонелар.
п. е. ОУнгариа, Банат8л, Песта, Тимишо-
ра, Карансебеш8, Валишора, Ыгна, М8рж-
ш8л, Д8ндр8, Ракош8, Мартин, Блена.

4. **Ла ḴЧЕПӨТӨЛ н8мелар де дирегжторие, са8**
де сторе, прек8м: Г8бернатор, Ӧписк8п,
Капетан, Пак8рарю.

5. **Ла ḴЧЕПӨТӨЛ н8мелар, каре Ḵсемн8зж вре**
ш ՚рвасцат8рз, ѡри счийнциз, ѡри карте. п.
е. Феология, Философия, Уалтир8.

6. **Л н8мелес тит8лелар, прек8м: ла ՚пэр-**
т8л д8м тит8л: я та ՚пэррат8екк Мале-
ст8-

*) Наме проприй єстк атаре көбжент, кв каре н8ман
оұна фійнциз п8т8м н8ми. П. е. Б8к8р8ши, Ів8н,

статье. Да оүн Домин Святник де Копрте-
зýчем: Бжеленциа Тà, сá8: Доминъле
Святник де Копрте.

Айчкъ фсамнъ, къ ши пронумеле, ашижде-
рѣ нумеле фсшиторѣ, ши партичипл, ла
фченѣт та8 лыткаръ мадре, декумка ачестѣ
фши редѣкъ фцелѣмерѣ са ла нумеле проприй,
шри ла титъле че фсемнѣзъ персонъ фнал-
та П. Е. Доминъле ал мѣ8 Отъпажиторю
ши вън Париите, примѣщемъ съб акопе-
ремжнѣтъл мілій Тале, шими тартъ тоте,
чѣле че дін славичионѣ ѿменѣскъ цѣм гре-
шият.

7. Дѣпъ пѣнкт. П. Е. Юбіцій пре дѣ8, ши
пре десапропеле вострѣ. Чинотицій пре тот
ѡмъл.
8. Дѣпъ фтреєзторѣ ши минннѣтобѣ, канд
ачестѣ фкее зýчерѣ, п. Е. А8 н8 сантем
ної този ѿменій мѣритори? Чи пѣній
гаждеекъ де ачаста! Адѣчецива амінте де
мортѣ.
9. Дѣпъ діош пѣнктъри, канд адѣчем ворбеле
алтъа. П. Е. Мантѣиторюл зýче: Юбіцій
пре вражмашій вострїй.

Акѣм фчѣле алте фтжмплазръ скріем лытернае чѣ-
ле мічай.

Б. ДЕ АТРЕВИНИЦАРЪ ЛИТЕРИЛОР СВИЧТОРЕ.

ЛИТЕРИЛЕ СВИЧТОРЕ, КАРЕ ФИЕШЕ КВАДА КВАЖИТ ШРИ СУЛАВА ПОН ТЕМЕК, САНТ: а, е, ѫ, и, о, ѡ, є, љ, ю, я, з, ж, ѫ, Ւ. КАРЕ ДЕЛА СИНЕ ՚СВШИ РЕСПУНДИДЗЕ, СЕ АТРЕВИНИЦЕХ ДЕ АЗПУ ТОНДЛ ЛОР, ОУНДЕ АВЕМ ՚ АСЕМНА.

1. ЧЕЛЕ ЛИМПЕДЕ, ПРЕКВМ: а, е, ѫ, о, ւ.
ДЕЧИ.

2. СЕ ПОНЧЕ ЧЕРЖИДЗЕ ՚Н ТОН ЧЕ СЕ ПРОДВЧЕ КВАДА КВАЖИДЗР ՚ ГВРІЙ. П. Е. ВАС, ПАР, САК.

АШИЖДЕРЪ: а, се май поне ла квінтеле чєле стрейне, п. е. Географіа, ՚НЕАС.

3. КВ ДЕСКИЛИНІРЕ СЕ АТРЕВИНИЦЕХ, ПРЕКВМ АЗПУ РЕСПУНДЕРЪ КВАЖИДЗЛАН СЕ КАВТ: кв
а) ТОНДЛ АЗҮ Е, СТѢ ЛИМПЕДЕ ՚ КВІНТЕЛЕ СТРЕЙНЕ, АШИЖДЕРЪ ՚ КВІНТЕЛЕ РОМАНЕШІЙ АВЖИД ՚ НАЙНІТК СА НЕСВИЧТОРЕ ЛІГДР, ПРЕКВМ: ՚НФРА.О., ՚НТНА; ДЕЧЕТ, ЛЕД.

б) ЛІГДА Е, СЕ АТРЕВИНИЦЕХ ка ՚Н Ѣ, ՚ КВІНТЕЛЕ РОМАНЕШІЙ СТАЖИД ЛА ՚ЧЕПԾТ, ШІ ՚АР ՚АНД ՚АРЕ ՚ НАЙНІТК СА СВИЧТОРЕ, П. Е. ՚НПУРЕ, ՚НД, АЗПОЕ, КВМПІЕ.

І. СЕ ПОНЕ:

- Ла ѧчепѹтѹл ши ла мѝжлокѹл нѹмелѡр
стреине п. е. Іѡв, Іѡрдан. Фїлософіа.
- Лнайнтє де сѹнэтօре пѹрѹтк скрїем ї,
тар нѹ и, прекѹм: пѹстію, езрециє,
вїшлк.

И. Аѹнг се поне ла ѧчепѹтѹл ши ла мѝжлокѹл
кѹвінтелѡр романéши п. е. Йнимъ,
тريمис.

Ашиждерк ѧкѹвінтеле чѣле стреине дела
Гречий пѹрчесе, үnde аколо скрїйндѹсє к8 а,
↑ лимба романѣскъ се скрїв к8 и, прекѹм:
Йліе, Іисѹс.

Мѣр, кѹвінтеле чѣле латинéши, кáре аќум
прайн ѧвзцегѹри ѧтра ѧ лимба романѣскъ, се
скрїв ка ши ѧлте кѹвінте романéши, тар дё-
ла лимба латинѣскъ де вицз пѹрчесе.

Асамнъ ачест и, се фáче скѹт ши се ѧ-
треевинцѣзъ:

- Ла нѹмелє ѧ фїинцетօре *) са8 сѹбстан-
тиве; л8жнду8се ачестк фэрк хотржре.
П. е. Сôаменій, помій;

к)

*) Нвме ѧфїинцетօրю (Сéбастянից) Ծетք ашà кв-
ենտ, кáре ѧсемнѣзъ եր үна фїинцз са8 л8кր.
п. е. Непот, երմե, панz.

- в) Да нъмеле җе8шиторе **) са8 әдектіве
п8нжнда8се д8пк нъме җ фийнцеторю.
П. Е. Помій бе8зй, васеле ларци.
- в) Да әдба персона ә ве8брилар ***)
м8р8л синг8ратек ши м8лторатек. П. Е.
Т8 к8нци, вой к8нталцй, т8 к8нталши,
вой к8нталрци.
- г) П8несе и, ск8рт, җкк ши д8пк и, к8
каре җсоцинда8се фаче пре әртік8л8л нъ-
мелар, пре8м: пр8н пр8ній; а кес8ричий.
- ы. Се җтре8инц8зк нъмай ла Пасхаліе, җс
Словеній ши чегеск к8 джнс8л.

ж. Се п8не:

- а) Да җчеп8т8л к8вжт8л8й, фіе романеск
са8 стреин. П. Е. Әсташ, Әтока8.
- б) җ Генитів8л ши д8тив8л нъм8р8л8й
м8лторатек. П. Е. җ фрацилар, ә непоте-
лар, са8 фрацилар, непотелар.

Б)

**) Нъме җе8шиторю Ҙстз әчелла к8вжнт, ка8е әр-
та җе8ширж кре үн8й фийнце, П. Е. Бан, ро8ш,
л8нг, н8гр8.

***) Ве8вла Ҙстз к8вжнт че әрдз л8крапж к8нка.
П. Е. Ҙс в8ннд, т8 ск8рт, Ҙл к8с8шт.

в) Ѣ мѣжлокъл нѣмелѡр стреине, прекѹм
ши ѧ нѣмелѡр романѣшь, авѣнд ѧнаин-
тѣ са сѹнѧтѹре лѣтѹрз, прекѹм: Гиѡн,
Фараѡн, Зіша.

Ѣсамнъ: Сѡ єстѣ ѧбинат дѣн оо, де оун-
де оурмѣзъ, къ в єстѣ ѧтѧта кѫт о
ѧнг.

О. Ѣтоте чѣле лѣлте ѧтѧмплѣрѣ се скріе,
прекѹм: пôрт, вострѣ.

ОУ. Нѣмай ла ѧчепѹтъл кѹвінтелѡр се скріе,
п. е. Оуре8, оулм8, оускат8.

Ѣ. ѧчеста єстѣ ѧлкѹтѹйт дѣн о ши 8 прекѹм
8 ши се пѹне ла мїжлокъл ши ла сфер-
шитъл кѹвінтелѡр п. е. тѹри8, лотр8.

2. Чѣле н҃а сѹсе прекѹм: Ѣ, Ѣ, Ѣ.

Ѣ. Нѣмай ла ѧчепѹтъл кѹвінтелѡр се пѹне,
п. е. ѧвазетѹю, ѧчер, ѧпетрѣт.

Ѣсамнъ: лѣтера Ѣ, єстѣ ѧтѧта кѫт ін. каре дѣн-
трѣ ѧчепѹт се скріј ї ѧдекъ пентрѣ сквртѣре пе
ни Ѣл пѹнѣ8 дѣсѣпра лѣй ї, дѣпз ѧчѣка лѣсарз де
ѧ май скріе пе и дѣсѣпра лѣй ї, фэрз нѣмай тре-
тѣра чѣ кврмезиши дѣсѣпра лѣй ї ѿ пѹнѣ8,
ши факкѣндѡш май стрѣмѣз, се формѣ литета Ѣ,
ши ѧша єши лѣтѹрз нѹз.

Ж. Ячестъ номай ла мижлокъл квийнтелар
се скріе, п. е. Вжнт, памжнт.

Везъ: литеа ж, май вжртос ѣнаинтъ лвъи н,
стъ, ши се скріе ѣквийнтеле романеций пврчесе
дѣла лимба латинеска, оунде се скріав кв е,
дечи, стжнд ѣнаинте де н пврврк прнн нае
дз респндерк тонвали п. е. Вжнтъ, вине ден
ла вентъ; памжнтъ, дѣла пакимен
тъм. Ба ши алте сннторе ѣнаинте де н, се
скимез, ж. прекъм: пржнд, вине дела,
прандео; памжна, дѣла памонес; мж
на, дѣла монве.

Лсъ: ши ачаста вей фи, кв дзпз че лзпздар
Ромжнй литеиле стремошилар сей пела ѣнвла,
1440. ши лварз бле Слокенилар динтрантжю нв
май пре з, кв тоиля сзз ѣл ѣтреевнцкъ ши ѣ
квийнтеле ачелъ, оунде акъм пннем пре, ж, п. е.
Памжнт, памжна, ажидерк: вжртичел,
вине дѣла вертнквле стзмпзрат, вине
дѣла температъ.

Н. Ячастъ литарз номай ла мижлокъл ши
ла сфершитъл квийнтелар се пвне. п. е.
Магърз, патърз.

Лгамна: з, саъ лват ѣ се пвне ѣ лок дѣ а,
тжмп; кв ѣспитннд дзпз филологе квийнтеле
романеций, каре акъм се скрів кв з, вом афла,
кв ѣ лимба латинеска се скрів кв а. п. е.
Домнз, варгъ, портъ, вин; дѣла Дом
тина, кирга, порта-

З. ЧЕЛЕ ДОШЕДНЯТОРЕ АС К НСЕ: И, Ъ, Ю.

И-а, дъпк форма че дин тъю ла ючепът,
тар дъпк форма адоа ла сфершитъл къ-
бинтелар се пънене. п. е. Пъстіа, ювапът,
тарна.

Леамнъ: га, прекъм вър се веде, ёстъ компът
дин ѹ, ши а. дечи нъмай аколъ се скрие, ѹнде
респъндъръ ачестър дъш лътере ла шлалътъ се
чёре. п. е. Йъзла, въплъ, скинтъя.

Айчъ га аминте. къ нъмеле чееле стрейне
нъ къ а, чи къ а, се скрие ла мъжлок ши
ла сфершитъл. п. е. Історіа, Пъстър.

І. Се ютреевнцъзъ, кънд ла мъжлокъл, кънд
ла сфершитъл къбинтелар, дечи:

а). ла мъжлокъл къбинтелар се пънене а-
частъ лътиъл юлъкъл лъи е, чи юраре ѿ-
ри, прекъм: Бесърикъ, търките, лъце.

б). ла сфершитъл къбинтелар фемеенъ,
каре се сфершеск ю е, аванд юнайтъ
са несъннаторе лътиъл, се ютреевнцъзъ
юлък дъ а, п. е. Пънте пънти; югъчюне
югъчюнъ; ши айчъ се юнекъ ютикълъл
фъмъеск а, ю ъ, къ ар търкъ скрие
пънтеа, тар нъ пънти.

в.). Аши́ждерѣ ла ве́рефрий ՚ тýмпýриле не-
севжршите се пýне ՚ к8 тóнъл агъ а,
п. е. ведѣ, мерцѣ, дормѣ.

Авáнд вре ўн к8вáнт динтре ачестѣ
май с8с пýсе ՚найнте де е, с8нжтóре, ат8н-
чѣ н8се пýне ՚, чи а, прек8м плóе, плóа;
кжмпíе, кжмпíя; воáм, граáм.

г). Пýнесе ՚ ՚къ ՚мижлокъл к8вýнтелар
ла сýлáвеle чéле скимеэтóре ՚ еск, ўн-
де еск се стрем8тъ ՚ ёскъ, цинáнд
тóнъл агъ а. п. е. Отзжнëск, стзпжнѣ-
скъ; пжндеск пжндѣскъ.

Лгáмиц: Дин реѓлеле ачестѣ деспре ՚
ак8м зýсе ведем, къ ачастъ лйтъръ са8
наск8т дин еа, прек8м се ши скрїа8 дес-
рем8лт к8вýнтеле чéле че ак8м примёск
прे ՚, п. е. мëа ՚ лок де мѣ, флóреа ՚
лок де флóре.

Ю. Се пýне ՚ к8вýнтеле романéши, кжнда ла
՚чеп8т, кжнда ла сфжрши, прек8м: юте,
юйт, квлкжю, п8ю.

Ир май к8 сáмъ се ՚треѓинцѣзъ ю,
ла партичийпїй дескилннйнда пре синг8-
ратек де м8лторатек, прек8м: квлзтóрею
(оѹнъл) квлзтóрий (май м8лций),

Лесамнъ: литера ю, єстъ компъсъ дин
ї ши 8, прекъм квийнтеle чѣле стрейне
ничъ се скрі8 алтмйнтрелъ фэръ к8 18. п. е.
І8да, І8но, І8ліе.

Б. Де жтреевинцаръ литериалъръ несънжтбръ.

Литериле несънжтбръ де сине сънт мъте,
ши нъмай кънд се алтъръ чѣларъ сънж-
тбръ погт єши к8 респънде, прекъм сънт:
в, в, г, д, ж, з, к, л, м, н, п, р, с,
т, ф, х, ц, ч, ш, ѡ, ў, Ѣ, Ѫ. Дин-
тре ачестъкъ лесамнъ:

1. Чѣле квъзосе: каре май асеменъ тон
а8, къ пентръ къ кѣр се чѣре асе респън-
де, ашада алес трееве съ се ши жтреевин-
цъзе: дечай съсе дескилинъскъ:

а). в, де п, ши де м; къ алта єстъ а
зъче баба, алта папа; ши тар алта мами.
Ашада дрепт вѣй респънде: въз ам възът
пре Папа дѣла Рома, тар нъ: єз ам въ-
зът пре баба дѣла Рома.

б). в. де ф, къ квийнтеle віа ши фіа, де-
скилинйт жцелес а8 оунъл де алтъл. А-
шиждеръ алта є винъл, ши алта финъл;
п. е. к8 віа сокръмъ8 сънт ждестълат,
тар к8 фіа нъ. Ашиждеръ: Финъл к8-
ре дин дѣл, тар винъл к8ре дин вас.

2. ЧЕЛЕНІЦОСЕ: کАРЕ ЛА АВЗАЛА ТОН8
Л8Й УНА ДЕ АЛТА Н8 ЛОВЕСК ДЕПАРТЕ, ПРЕ-
К8М САНТ:

а) с, з, ц, ачестѣ АВПѢ ТЕВШИРѢ ТОН8-
Л8Й С88 ЛА ТРЕБВИНЦАРЕ СЕ ДЕСКИЛИННЕСК:
КА АЛТА Ё А ЗИЧЕ ЦАРА, АЛТА САРА, ШИ
МР АЛТА ЗАРА, П. Е. Л ЦАРА АЧАСТА Н8СЕ
ПРѢ АФЛѢ М8ЛЦИ ШАМЕНИ ТВЗЦАЦИ: МР
Н8: Л САРА, МР Й Т ЗАРА АЧАСТА Н8 СЕ ПРѢ
АФЛѢ М8ЛЦИ ШАМЕНИ ТВЗЦАЦИ.

б). АШИЖДЕРѢ З ШИ Ў, ДРЕПТ СК СЕ Т
ТРЕБВИНЦЕ, П. Е. АЛЕЗАНДР8, ШАЛТИРЕ:
МР Н8: АЛИСАНДР8, ШАЛТИРЕ.

в) ПРЕК8М ши ш, щ, ж, ши ч, а8 ДЕСКИ-
ЛИННІТ ТОН, ДЕЧИЙ ШИ ТРЕБВИНЦАРѢ Л8Р
К8 Л8АРЕ ДЕ СК8МВ СК ФІЕ, П. Е. ФРѢК8И
ШЕЛЕЛЕ: МР Н8: ЖЕЛЕЛЕ. АШИЖДЕРѢ: ЙД8-
МІІ ЩЕРГ8РА; МР Н8 ЧЕРГ8РА.

г) ж, к8 ү, ск Н8 СЕ СТРЕМ8ТЕ; ДЕЧИЙ: ЗИ
ЧЕН8НКЕ: МР Н8 ЖЕН8НКЕ. ЖОК, МР Н8
ЧОК.

ВЕЗІЙ: К8ВІНТЕЛЕ КАРЕ Т ЛІМВА ЛАТИН8-
СКУ СЕ СКРІ8 К8 Г, СТЖНД АЧАСТѢ ЛІТЖ-
РѢ АКОЛО ТНАЙНТЕ ДЕ Е ШИ Ї, ЛА РО-
МЖНІЙ СЕ СКРІ8 К8 ү: МР ЧЕЛЕНІЦЕ ТЕ ЛІМВА
ЛАТИН8СКУ СЕ СКРІ8 К8 ј, НОЙ РОМЖНІЙ

ЛЕ СКРІЕМ КВ Ж, ПРЕКВМ: ЖВДЕ ДЕЛА ЈВ-
ДЕЗ, ЖВГВ ДЕЛА ЈВГВМ.

3. ЧЕЛЕ ЛИМБОСЕ: НИЧИ ДЕКВМ ОУНА КВ
АЛТА СЖ НВСЕ СКИМВЕ, ПРЕКВМ:

а) ѡ, кв т, ѿри кв о; аичк веј скріє
ши веј зиче: Фома, іар нв Тома, ѿри
Дома. Ашиждерк: єв ам ввзгт пре
Тата венинд: Іар нв єв ам ввзгт пре
Дада венинд.

ЛСАМНЦ: Ф нвмай ла кввнтељ чеље
стреине се љтреевинцбз, преквм: Фа-
вэр, іар нв: Тавэр.

4. ЧЕЛЕ ГАТОСЕ: ши ла љтреевинцарк ач-
етвара сж фим кв лвэр де скмк, ка-
дбпк тонвл лвр ла скрисоре ши ла че-
таније сж ле дескилиним, преквм: г, де
к, ши де х. Дечиј зичем: Христос, іар
нв: Кристос. Ашиждерк алта є крееф,
алта грееф; п. е. Крееф жвдек. Гре-
ф кантк-

КÁП ÂЛ ДÓЙЛÂ.

ДЕ ДЕСПЗРЦИРѢ ЛÝТЕРИЛВР Ѥ СУЛАВЕ.

ДЕСПЗРЦИРѢ ЛÝТЕРИЛВР Ѥ СУЛАВЕ АЧѢА МАЙ
ВЖРГОС АЙЧѢ СЕ ѤЦЕЛѢЦЕ, КЖНД ВРЕ ОУН К8-
ВАНТ А8 АЖДНС ЛÀ МАРЦИНѢ РЖНД8Л8Й, ШÌ НЕ-
ПОТЖНД ѤКЕПЕ, ТРЁЧЕМ К8 ЧЕА ЛАЛТѢ ПАРТЕ ЛА
ОУРМЖТБЮЛ РЖНД; АПОЙ АКОЛО ВЖ8ГЖМ А ФАЧЕ
ДЕСПЗРЦИРѢ ЛÝТЕРИЛВР, ОУНДЕ ЁСТѢ ѤКИНАТ
ПРИН СУЛАВЕ: ДЕЧИЙ АЙЧѢ МАЙ АЛЭС ТРЁБ8Е Л8А-
ТЕ Ѥ СОКОТИНЦЗ ЛИТЕРИЛЕ С8НЖТБРЕ, КАРЕ П8Н
ТЕМЕЮЛ СУЛАВЕЛОР ШÌ А К8ВИНТЕЛВР. ДРЕПТ-
АЧѢА ІА АМИНТЕ ОУРМЖТБРЕЛЕ.

1. РЕГ8ЛЙ ДЕ КЕПЕТЕНІЕ.

а) КЖТЕ ЛÝТЕРЕ С8НЖТБРЕ ШÌ ДÓШ С8НЖТБ-
РЕ СÈ ѤФЛZ ѤТР8Н К8ВАНТ, АТЖТѢ СУЛА-
ВЕ СЕ ШÌ ФАК ДИН ТРЖНС8Л; П. Е. СÔ-
СТА - Ш8Л, КЖМ - ПÍ - ЕЙ.

б) ПРЕК8М ВРЕ ОУН К8ВАНТ СÈ АЛКЖТ8ЕЦЕ,
АШÀ СЕ ШÌ ДЕСПАРТЕ.

Айчѣ май вѣртос сїсе ѵї амінте кѹбін-
теле, кáре, са8 ла Ѣчеп8т, са8 ла сфжршит
примеск адашс, прек8м сант:

Кѹбінтеle кáре ла Ѣчеп8т ѵї8 препосице-
ле чѣле нѣдеспѣрците, прек8м: а, ад, ае,
аес, ез, са8 с, ре; к8, ѹн, про, с8е, тра,
стрж, п. е. ба8т, а-ба8т; а-па, ад-а-па;
да8, ае-да8; фак, аес-фак; принд, к8-
принд; тóрк Ѣ-тóрк; скрі8, с8е-скрі8;
да8, пре-да8; м8т, стрж-м8т; порт,
траңс-пóрт!

Де айчѣ се скот афарз, н8мелe сървтѣ-
ши, кáре се сфжршеск Ѣ нес8ннгтore шри
Ѣ 8, са8 ю, прек8м: пом вѣнт; къ а-
честѣ л8жнд артик8л8л 8л, се фак ал-
кыт8ите пом8л, Ѣсъ деспѣрцирѣ л8й н8
се фаче: пом-8л, чи по-м8л. Ашиждерѣ
грж8 к8 артик8л8л л, се зиче: грж8л,
апой деспѣрцирѣ, се фаче, грж-8л, тар н8
грж8-л; п8-юл, тар н8 п8ю-л.

2. Рег8лий партїк8л8те.

а) Канд оуна лїтэрн нес8ннгтore Ѣтре дѡш
с8ннгтore ст҃у, ат8нчѣ оуна ка ачѣка к8
оурмнгтore с8ннгтore се ѿ; п. е. Пж-не,
ка-ке.

б) Нѣдеспѣрците нес8ннгтore афлажнд8се Ѣ-
тре дѡш с8ннгтore, катэр оурмнгтore с8-
ннгтo-

нъкторе се тѣгъ, п. е. Тѣ-клъ, съ-флетъ;
пї-а-тѣгъ.

в) Афлакъде вре оѣна лїтъръ несънъкторе
жнаинтъ чѣлвръ недеспэрците, оѣна ка
дчка се ѹ къ жнаинте мергакторѣ сънъ-
тore; п. е. Кон-тѣгът, лън-треекъ.

г) Дошънъкторе дескилините ши ждоите
сънъкторе фіе жкважнтъ романескъ са8 стрет-
ин се деспарт; п. е. Мo-аb, пре-ш-ци-a,
А-а-рѡнъ, фе-дѣ-e.

д) Жретате сънъкторе ничий ѿдатъ н8 се
деспарт; п. е. Оур-ци-еij, кър-к8-еъ8, нo-
рою, ж-та-ри-т8-ли.

е) Къндъ вре оѣнъ къважнтъ съб тѣлъ са8
алтъ скъртъкторе ѿре ѿ се скрїе, жтънчъ
скъртъкторѣ жколѡ се пъне, де оунде са8
лъсатъ лйтериile; п. е. Дm-нъл, Сфн-тъл,
Дмнедзъ8.

◎ * * * * * * * * * * ! * ! * * * * * * * * * * ◎

Кáп лл Трéйлъ.

Де Агребинциарк Семнелар.

Кáрциле нóстре, май алес чéле бесéричéши, Аг-
ребинциз ши нéше сéмне, дíнтрe кáре оу-
неле се п8н:

1. Да к8вйнте.

- а) Гéдia (') се п8не ла ачéка сулаби, оүн-
де кáде п8тéрк к8вáнт8л8й; п. е. Вж-
нат8л, пэртинитóрю.
- б) Варíя (') стà ла сфершйт8л к8вáнт8-
л8й, джнд респ8ндере грéк; п. е. Симчé,
т8рт8рк; л8крà, дорми.
- в) Дасíя (^) сá8 микш8ртóрк, се п8не
ачéспра с8нзтóрей, к8 кáре се ачéпе к8-
вáнт8л; п. е. Ад8нáре, ѿстxшie, оүрмáре.
- г) Йсо (^) ашиjждерк ла ачеп8т8л к8вáн-
т8л8й п8р8рк стà; п. е. Йн8л, Умz-
р8л, ѿм8л.
- д) Апостроф (^) ад8че тóн грé8 кà варíя,
ши се п8не:

α)

- а) Дѣсپра літерей сѹнѧтѹре ла ѧчепѹтѹл ѧкіетѹрїй, оѹnde ши миѹнѧтѹрѣ се ѧтреѹнѹцѹз; п. е. Ѿ пъриѹцилаѡр! ѧкѹтѹш ѧци ѧпѹкáт, дe нѹ кѹтѹаци дe кѹшерѣ фїилѡр вѹстри! ѧх, ѧмѹржций дe вѹй!
- б) ѧ веѹдриле ѧжѹтѹтѹре, ла ѧ т्रéм пеѹсóнъ сѹнѹрátекъ ѧ тýмпѹлѹй дe ѧкѹм; п. е. ѿл ѿл ѧмѹнте. ѿ є сѹнѹрátекъ.
- в) Скѹртѹтѹрѣ (‘) сe пѹнe нѹмай дѣсپра лѹй и ши ю скѹрт; п. е. Чेѹю, ѹлою; прѹни, пѹй.

ѧчестѣ сѹнe ѿ ѿлте кѹрци ѧфáрз дe чeсле кeсeк-
ричeши ѧрaре ѡрн сe ѧтреѹвнѹцѹз, ѿл ѿ скри-
сóрї кe тoтвл лeв аkeат ѧфáрз.

2. Лa ѧкіетѹрїй.

- а) Ѿпритѹрѣ сaѹ кóмма (,) ѧчáста сe-
пѹнe:

- а) ѧтре ѧкіетѹрїй, кáре нѹ сжнt ѧтре сѹнe
к8 пaтичeле лeгáте; п. е. Дoситѹчeле чe-
ле к8 пaтp8 пichóре алeрgz, пaсериле չe-
рз, пeши ѧнóткъ, ши вeрмijй сe тjрjеск.
- б) ѧтре мaй м8лte к8вните кáре, лa ѿ лe-
гjтѹрz вин; п. е. Юбíрѣ, ѧрептaтѣ,
ѧдевáр8л, рeвдáрѣ, пaчѣ ши ѧвнѹрѣ
пaтимилѡр сaле, фaк прe ѿm виpтѹс.

б)

в) Л̄тре май мѹлте Ѣкієтѹри, каре тօт
ла ѧчелаш сѹбјект ѡри фїйнци Ѣши ѧ-
дѹк Ѣцелѹиерѣ са; п. е. Вѧнтѹриле кѹ-
рѹци аерѹл, рекореск кѧлдѹра, домолеск
Фригѹл, оѹску кѣиле, мѧнз нѡр҃и ши
коржий динтѹш цаҧз Ѣтրалта. Фоکѹл
лѹминէз, Ѣквлжéше, топeже, лѹмѹрէ-
з, ши мистѹе же.

г) Ѣнайнте ши дѹпк фіеже карѣ Ѣкієтѹ-
ри вѧржгз ѡри ѧлазтѹрат; п. е. Сѹмѹл,
кареle юбeже пре Ѣмнезéд, пárтѣ чѣ май
вѹнз шѣз ѧлес.

Ѳолон, сѹнѹл дийнтрe чeй шапte Ѣце-
лeпци ѧй ѱeри Греchéши ѡдиниѡрз лѹй
Крeз, Крaюлѹй дийн дuдїа, ѧчaстz
Ѣквaцетѹрz ՚8 дат; кѹмкz нименѣ
май найнте де морте сz нѹсе сокот-
tескz пре сине феричйт.

д) Ѣнайнте де лeгжtóреле кѹвиnте; кѧнд,
пeнтѹкz, дeкaт, прeкѹм; ш. а. дeкѹм-
ва прийн пaртичleле ѧчестѣ Ѣкієтѹриле
чѣле оѹрмzтѹре, к8 чѣле Ѣнайнте мeр-
гjтѹре ѡарeкѹмva Ѣтре сине сe лeгz: п.
е. Май грeз єстz прeсте сине, дeкaт
прeсте ѱeри ѧфи стaпaн. ѧша вieз, e,
прeкѹм лa морте вeй пофти сz фи зи-
ц8йт.

б) Съприторѣ пънктатъ са8 Семиколон (:)

Ачаста се дрекбинциаъзъ ла деспирцирѣ
дкіетбрилар чѣлар оумвтобре де чѣле д-
найните мергутобре, канд дкіетбриле н8
сънт прѣ л8нци, ши канд чѣле д оур-
мъ п8се, д8к дцелѣцерѣ чѣлар днайн-
те п8се, прек8м вине д8пъ ачестѣ леги-
торе к8вните: д8с, дар, т8т8шй, чи,
ма, ш. а, п. е. Тотъ мижлочийрѣ са8
дрекбинциат, де а д8че пре Антониѣ ла
жок маре; д8с дешерг, къ ёл ремасъ
статорник, д8пъ фигад8ица че ѿ д8д8се
тутънес8, к8м къ ла нічъ оун жок
май м8лт н8 сева л8са.

Добиточеле л8нди докотинци н8трѣ-
ц8л ши лак8инца лар, сънт дескилини-
те: оунеле се н8трѣск к8 єребрї ши вїе-
ц8еск с8е дкопериш8л ностр8; алtele ѡр
єребрї мнажнкъ; чи май воеск држ-
д8рї ши пе к8мп8рї а се слышла8и; ал-
tele ѡржай н8май к8 карне се хрънеск;
чи фийнд къ вїец8еск д кодрїй, ле н8-
мим добиточе репитобре.

Дош П8нкт8ри са8 К8лон (:)

Ачест с6ми дескинъ:

а) д період8ри чѣле днайните мергутобре
де чѣле оурмвтобре; п. е. Де ши реш-
т8-

татѣ ѿменилѡр тóте мижложириле ва
треевинциа де а фáче пре чéл плии де въ-
нътате ненорокос, лъжнда аввциа, ши ре-
пинда пре прїегенїй лъгъ дѣла джнсла:
дѣр тотвши нъл ва лъса пре єл кредин-
циа кътру дмнезъ, ши кътру прецвита
виртвте, де оунде аввнда адевъратв нъ-
дѣжде де лтгърчерѣ сортий т партѣ чѣ
вънъ, стъ ка ши мънтеле лъгъ дмнезъ
лтгърйт, къ пичорвл т неклатирие ши къ
капвл т разеле сорелвъ.

б) Дóш пънктврїи се пън, ши кънд врѣм
съ въдим вре ѿ зъчере врѣднику де а-
дѣчере амйнте; п. е. дмнезъ агъ зис: съ
фіе лъминъ! ши са8 фжквт лъминъ.

в) Се пънне ачест сѣмн ткъ кънд адѣчем
къвнцеле къйва, преквм сънт аnekdo-
теле, гичитвриле, проверкїиле са8 зикат-
леле; п. е. Де мълат нешнне дрепт агъ
зис: Пажа вънъ трече примѣждія рѣ. йл-
тъ зикалъ: Ничи єсте алтмйнтрелѣ, де
кжт т крѣде: къ чине поте, ѿсе родае,
чине нъгъ, нічий карнѣ моле.

г) Се май пънне дóш пънктврїи, ши кънд
се адѣк пилде, ѿрї къвните а ѿмени-
лѡр твъцацї, ши алте лъкврврїи врѣдниче
де адѣчере амйнте; п. е. Чей шапте т-
целепций ай церїй Греческий агъ фост: Фа-
лес,

лес, Сóлон, Бíас, Клеóбльс, Хýло, Пýтак्स шì Перїандер. дíкврг ѣтреќат фíйнð де четеџéнїй сéй, де че єл ка оўн дататóрю де лéци, на8 адашс шì анастa лéци; че педéпси сар к8вени ѿчелвра, че ар оўчиде пре пзрýнцији сеи, а8 респóнс: Фíйнð къ ѣсаш натvра се ѣфíйркz де аша фаптz, ничиј а8 сокотýт, къ ба вени чýнева ла аша гáндvри де афаље ѿ фаптz сурáти ка ачбá.

5) ДЕ ПÝНКТ. (.)

Ачест сéмн се пýнне:

- да сфершитvл фíешекврїж зýчерїй, а8-
пи че а8 ёшит ѣцелбçеरќ, п. е. к8 а-
часта тáре не ѣшелzм, кáнд де мóрте
н8 к8уетzм. Мáре пárte а вíеџїй нóстре
а8 тРЕЌТ. Тóт че абéм де а май вíе-
џїй, к8 лáцvл сz8 а8 к8пrнс мóртќ.
- се пýнне ла к8вýнтеле п. е. О. Апóст.
Пéтрv. јшиjдерќ; Д. Кáпет.
- да н8мерїй кáнд цíфреle аратz деплї-
н8л сz8 н8мzр; п. е. Скрíе ѣ кáртќ а
п. ј Лпзrацилаv. Кáп. IV. Вéрс: 20.

6. ѣтреќатóрюл сéмн (?) стz.

д8пz фíеше кárќ фзквта дрќпtз ѣтре-
ќат; п. е. а8 дóарz тýнzрvл сeба педепсї,

А́бкъ ва оўрмà дўпк демзиджюниле май
марилар се́й? нíчий деком. Кўй май пе
оўрмà ти́ ва фи́ ки́не? Чéлвий дрéпт.

Мáр де кўмба вре ў тракáре, нўмай ка
ш повестире се ва дадчe, мáр н8 ка ў тракáре
дрéптъ, атчнчк оўна ка ачка н8
капитъ сéмн8л тгризарий, фарз нўмай
дóш пўнкт8ри; п. е. Тáлес Фёлософ8л тгри-
зат фийнд; шри́ пóте оўнде ва вре ў фáпти
сз ремжнк аск8нсз л8и дмнедéз: д8 ре-
сп8нс: Нíчий кўметацый де ачаста.

Л кўрциле чéле бесбáричéй, сéмн8л тгри-
зарий ашà се п8не (;) п. е. Он8неций жи-
довилар, оўнде ёстк Гис8с, пре кáреле лацн
п8с т мормáнт;

7. Кéемжтóрюл сéмн сáз минчижтóрк (!) стк:

- a) д8пк тóге к8вйнтеle че ўратъ вре оўна
симцире дин л8нтр8, преком: Сéх! вай!
йх! п. е. Вай! амзржт8л де мйне, канд
бою скапа де рёлеле, кáре май тгризрат!
Со шаменилар! Вой к8тацый май найнте
авчций, мáр твзет8ра ши́ фáптиле чéле
в8не, кáре ши́ д8пк морте не л8нциже
киаца, аций пэрзит!

в) Се пъне дълъгъ зъчертък, къде карти ворбим
кътъръ чинева; п. е. Бънене мъжъ венит! Дъ-
негъсъ съ те цинъ!

8. СЕМНВЛ КЪЧЕТЪРІЙ (—) СЕ ПЪНЕ:

а) Кънд врем ка четитбрюл дин чѣле пъ-
нъ ачи пъсе, съ жъдече деспре чѣле лъ-
сате, каре де ачи пот оурмъ, ши лѣсъ лъ-
сат скрійтбрюл де але пъне; п. е. Де вѣй
фи фѣръ прїетени — Кът пѣрде вѣаца та.
Бъсъ тогъ на дѣжду мѣ спрѣ ачка ам пъ-
съ — Ши йатъ ако мъ прекъ!

в) Семнвл Къчетърій се май пъне Ѵкъ
тре аша къвните са8 нѣмеръ, каре нѣ ста8
ничъ тѣръ легътъръ, прекъм се вѣдъкъ
Грамматикъ ла локъл са8, оунде Семнвл
Къчетърій єстъ пъс ши Ѵ локъ де къвн-
тъл пънъ). Пънесъ ачестъ Семн ши май де
мълте ѿри оунъл дълъл алтъл, оунде трѣ-
въе мѣре гъндире съ се факъ, прекъм: —
.— . — ш. а.

9. СЕМНВЛ ЛИНСЕРІЙ (').

Ачестъ Семн аратъ а фи ѿ лйтъръ сънъ-
тобре афаръ лъсатъ, каре адѣсе пѣнтръ бъ-
фоинъе, аде къ, пѣнтръ плакътъл азъ, прекъм
се Ѵтъмплъ ла вѣрсъръ, къна дъ-
лъ къвнътъл че се севжршаше Ѵ сънътъ-

ре, оұмзаторюл көвәнгт тәр кө сөнәтөре
СЕ әчепе: әтүнчे сөнәтөрек көвәнгт8л8и
әнайнте мергиторю се линце прии сөнә-
төрек оұрмзаторюл8и, п. е.

Д'ай фж8т т8 вр' оұн пыкат,
К8ношел, с2л айбай әртат.

10. Семн8л әпред8н7т0рю (=),

Ачеста се әтре8инцб3к кәнд көвән-
т8л әдөш рәнд8ри се деспарте, оүнде
ла көрмзт8ра көвәнгт8л8и ә рәнд8л
чел әнайнте мергиторю се п8не семн8л
тар кө чәл лалт2 пәрте ә көвәнгт8л8и
треңем ла оұрмзаторюл рәнд; п. е. П2-
сторю.

Семн8л ачеста се әтре8инцб3к ши ла
әріомет5к әржанд ә фи дөш кант-
т2ци әкале п. е. 4+2=6. әдек2; ба с2-
зик2: 4. ши 2. фак 6.

11. К8прин7ет0рек са8 Парентес8л [] се әтре8инцб3к кәнд бәржм ши әкідем врә ә әкіет8р2 че фаче әцелес8л май кәр, ә- с2 кәрек әр п8т2 ши әлемжнб әфар2; п. е. Че к8 вреки сәци фак2 цие шаменii, (а8- зис Мжит8нгторюл л8мий) ничи т8 с2- фачи әлт8л. Пентр8 ка сәмий падеск с2- н7т-

И́зтатѣ (Êрâ вóрба тътънімѣ) т्रéбѣ съ
вїеç्यеск ѣтоте къ къмпът.

12. Параграфъл (§.)

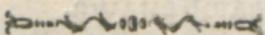
Ачест сёми ѣпáрте ѿ ѣвъцетъръ ѣ маи
мълте пърци, пентръ ка съ ѣпъцинъзъ
мълте фелюри дѣ литерѣ, каре ѣ лок дѣ
нъмери се ѣтреевинцъзъ; пентръ адеверирие;
дескиде вре ѿ карте, карѣ се ѣпáрте ѣ па-
раграфъръ, ши тѣ веи ѣкрѣде, дѣ ѣтреев-
инцарѣ параграфърилар.

13. Адъкътърѣ („.....“) Се
пъне ла ѣчепътъл ши ла сфершитъл ржн-
адърилар че къпрайнд врещ адеверинци, ка-
рѣ дѣ аюри са8 адъс пентръ ѣтъръ вре
ио ѣвъцетъръ. П. е. Йоириѣ дѣ архимт ши
дѣ когацій мари фаръ дѣ ѣ фаче вине ла
нѣм ши ла чен липсий, єстъ ѿ патимъ,
карѣ ватъмъ ши не ѿдихнѣше пре адони-
ситорюл, ка се мънчеше пентръ алтъл,
прекъм адеверѣзъ Пі.о.агор „иканд: „Пре-
зъ към побара асінълъи єстъ доехнди ла
„алтъл, ѣр ла джисла пагъвъ; ашад ши
„когація скъмпълъи се ѣтърче ѣ доехн-
и, да алтъл, ѣр джисла ѿтъръ пагъвъ.“

14. Аρχτατόρѣ сѧг астериcк. (*)

К8 ачеста фсемнам, май жоc, чѣле че дѣ-
свилеск фцелѣмерѣ челѡр май сѹс пѹсে,
каре акоѡ пентр8 к8прайндерѣ лок8л8й
м8лат, ши касz н8 р8мпz фцелес8л тѣ-
т8л8й н8лѣм п8т8т п8н8.

Съм артишорѣ сѧг астериcк. да сѧг
да п8т8т в8н8 т8л8й н8лѣм п8н8.
Фцелѣмерѣ челѡр май сѹс пѹс
да пентр8 к8прайндерѣ лок8л8й
м8лат, ши касz н8 р8мпz фцелес8л тѣ-
т8л8й н8лѣм п8т8т п8н8.

Де Період 8 р.

Аретаре:

Період 8л єстъ зічере, аванда нумэр 8л пърцилар оұна дела алтада атжарнэторе, көдеплиниң әзелес.

Веджі: Період 8л єстъ көважит греческ (Періодос), ші әсемніңдә көпрындере, кәре ка ші әңдік әкіде май мұлте әкіеттері көдартынчеле ла оүн әзелес әтре сіне легате.

Тот період 8л нумай ә дөш латтері се десфаче, динтре кәре латтерін чең әнайните мергітторе се кіам: Протасис; кәрек әши реда 8чес әзелесері са'ла чең оұрмадторе латтере, че се кіам: Аподосис.

Пәрциле Період 8л 8й.

Пәрциле період 8л 8й оүнеле сәнти май мәрій, ші се кіам: мәд 8л 8р; ғар алтеге май мічий, ші се кіам: тәйштері.

Че є́стъ мэдзларюл?

Мэдзларюл є́стъ зи́чере, авжнд нэ́мэрзл
пэрцилар, ши́ ڑцелес, ڦез амжндош нэ́депли-
ни́те.

Че є́стъ тзишзл?

Тзишзл є́стъ зи́чере, авжнд ڦцелес дэпли́н,
чи ний оүн нэ́мэр, пэнг нэ́ сева лаа перїш-
зл дин май мэлте тзишзри, кáре, ла ш-
лалтъ пэ́се, фák ڦ перїшд нэ́мэрзл.

В ડ É M P L 8.

Сентенција: Трэпзл ши́ сэфлетзл при́н
кэмпэт ши́ ڦарептárе ла май мáре перфек-
ције ажануе.

Пе́рїод дин дош мэдзлзри, к8 пэрти-
челеле (прекэм+аша) ڦтрé сине легате.

Прекэм пэ́тэриле трэпзлзий при́н ви́-
зуире кэмпэтатъ крэск ши́ се ڦтарэс; Йаша
ши́ пэ́тэриле сэфлетзлзий при́н ڦважетзри к8-
не ла май мáре перфекције ажану.

Тот ачесташй перїод к8 мэдзлзриле сале
при́н тзишзри ڦкогаттацийте:

Прекэм пэ́тэриле трэпзлзий, при́н мэн-
каре ши́ кэ́тэрз кэмпэтатъ, при́н к8рзеніе
ши́ лэ́кр8 к8 мэ́сэрз, кáпта вэртзте ши́ кре-
сакмажнт; Йаша ши́ пэ́тэриле сэфлетзлзий,
при́н

прын крещере ѧцелѣптѣ, прын ѧвзетѹри ши съхтѹри ѧдрептѹре кѹлѹвиңдѹсе, тот ла маи мәре перфекциє се ѧдѹк.

Мъестріа де а фаче період.

Мъестріа ла фачерѣ періодѹль се кѹпрын-
де ѧ вѹнѹл ашевжемжнг а пъртичѣлешр чёлар
легжтore, прын каре ѧкїетѹриле чѣле ѧнаин-
те мергжтore ѧ кипул клеюлѹй са'8 а кѹтзла-
шѹль де фер, се лбгж к8 ѧкїетѹриле чѣле
оѹрмжтore, ка са юсъ ѧцелесѹл а тот періо-
дуль. Пенгра къ пъртичѣша чѣ легжtore, ка-
рѣ се пѹне ла ѧчепѹт ѧ партѣ періодѹль че
се зиче: Протасис, єстъ редѹктуре, ѧдекъ
жши редѹче ѧцелѣптерѣ са ла алтъ пъртичѣ,
карѣ ла ѧдош парте а періодѹль стъ, че се
зиче: ѧподосис.

Р Е Г 8 Л Й.

1. Трёвде ѧфлатъ Сентенциꙗ, карѣ ва да
матеріа періодѹль.
2. Сентенциꙗ ачѣка трёвде ѧ дош са'8 ѧ
маи мѹлгє мъдѹлъри десфжкѹтъ.
3. Мъдѹлъриле ачестѣ ѧ форма періодѹ-
ль трёвде легате.
4. К8 тайшѹри ашà мъдѹлъри ся се ѧко-
гутцаскъ.

5. Май пе оұрмъ съ се пәзасқы Әғфоніа, әдекъ: тóте күвінтеle ашà съ се ашéде, қа зýчерѣ н8 аспри́тъ, чи пәзкұтъ шы к8 десфұттаре ла ағзýт съ іасъ.

Ағқарáтъ д8пз ачестѣ рег8ли.

Сентенциѧ: Дmнезé8 пре чéй e8ни ғи
ва дар8и.

Мад8ләриле ачестїй сентенциїй санит фж-
к8те.

- а) Дmнезé8 єстъ фжкұтбюл шы әкәр-
м8итбюл т8т8рәр фжпт8риләр.
- в) Ал дрепциләр шы ал пажатошиләр
дрепт ж8декатбю.
- б) Де оұнде фіеше кәрелे съ фіе ғке-
з8т.
- г) Бл д8пз немис8ратा e8нштатѣ са.
- д) Чéй че ғт8 күвінци, к8 ғцелепчю-
не шы к8 дрептате віең8еск, ши пе а-
частъ шы пе чéж лалтъ л8ме вóр при-
ми дар8ри.

Дегжанд8се ақ8м ачесте мад8ләри прйн
пиртичеле, ғтокм8еск період8л, ши д8 депли-
н8л ғцелес а фарз; прек8м оұрмѣз:

Де шарече Дmнезé8 єстъ фжкұтбюл шы
әкәрм8итбюл т8т8рәр фжпт8риләр, ачелаш
ал дрепциләр шы ал пажатошиләр дрепт ж8-

дектоборю, фіеще кáреле к8 тотыл с8 фіе ѧкре-
з8т; к8 ел пре чéй че ѧтр8 к8вийцъ, к8
ѧцелепчюне ши к8 дрептате віец8еск, д8пк
нemзс8рата в8нштатѣ са н8 н8май ѧ віаца а-
часта, чи ши ѧтр8 чѣ п8р8рѣ век8иторе ѧ
ва д8р8и.

Веди: йк8м лесне вей ѧцелѣце к8м тре-
в8е п8шйт ла д8д8черѣ а май м8лтвар м8д8-
л8рї дин сентенциє ск8ртъ, оүнде, а88нд
сентенциа, к8ци

1. Че фійнцъ се ѧцелѣце с8б к8вийтеле
сентенци?
2. Че л8кр8е ѧре д8 а се фаче прии трахна?
3. Н8мери ѧс8шириле фійнци, каре се к8-
тъ ла ѧплинирѣ л8кр8рї, че се в8д8еше
прии сентенци.
4. Фачи респикарѣ оүн8ий ши ѧт8ий к8важнг
дин сентенци.

Ши аша ф8р8 грештате вей к8п8т8 м8д8-
л8риле. ѧт8нчѣ ачестѣ лесне прии п8ртичѣ-
ле ле вей лега ѧперио8.

Май д8 п8рте, д8 єстъ д8 л8пез, м8д8-
л8риле ле ѧ б8г8т8ц8ешь прии т8йш8рї; оүн-
д8 ачестѣ т8йш8рї, ши май оүш8р ле ѧфли,
еп8н8нд к8са, п8нтр8 к8рѣ ѡдрече се з8че;
са8 спр8е че ск8п, оүнде, к8нд ши д8ла чи-
не вре оүн л8кр8 са8 ф8к8т,

Чѣле май мѣлте де зиc ла фачерѣ періо
бадрилар ле ѧкрединцем ѧдрептърїй чей ма-
нвадкътобре а ѧвзуеторюл8ий, де оуна парте,
шар де алта парте ши май вѣртос ѧчериmий
ѧвзуетечел8ий.

БѢЗѢМПЛ 8.

СЕНТЕНЦІА: Німенѣ май наїнте де
морте н8 єстъ феричит.

Пъширѣ:

Атр8 ачастъ сентенцие, фаръ к8важнт8л ՚ фе-
ричит, н8 ѧвем алта де а лзци ՚ періо бд.

Айчѣ л8жнад8се ՚ сокотинци н8май нор-
чирѣ чѣ вримѣлникъ, пре ачей ՚аменѣ зиcем
а фи феричици, кафи сант дзр8ици к8 фр8м-
сечъ, к8 саннатае, к8 тэріе, к8 ՚целепчюнѣ;
ашиждерѣ к8 ՚взует8ръ, к8 вистїрїй ши к8
ѧналъ дирегаторіе: динтре каре ачестрѣ, ле
аре dela норбк са8 форт8нъ, ՚ар ачелѣ dela
нат8ръ: ак8м чѣле пънъ ачи ՚ад8се ле п8нем
ла ՚тжя парте а періо д8л8ий, са8 Протасиe.
Май департе пъшинд, сп8нем, къ оунеле ка
ачестрѣ զ8ннатацъ, мѣлтар скимбѣръ ши при-
междїй сант с8п8се, дрепт ачѣа німенѣ, май
наїнте де морте, н8 се поте зиc феричит.
Ши ачестрѣ ле п8нем ла ՚ад8ш парте а періо
д8л8ий, са8 ՚аподосиe.

Мэдэлэриле періодын ачёстгү са8 дэдэгч.

- 1) Натыра пе мэлций к8 фр8мсéцж, к8 сэнхтате, к8 тэрэе ши к8 үзүүлэлтийн та8 дэдэгч.
- 2) Форт8на к8 үзүүлэлтийн, к8 вистиерий ши к8 үнэлгээ дирегжториё та8 үзүүлэлтийн.
- 3) Тоте ачёстгү мэлтэр скимбэр ши примиждий санкт с8п8се.
- 4) Ниминк н8 се поте зүчэ феричйт.

Ачёсте мэдэлэрий, прин пратичеле фийнд легате, бар да періодын, кэрелэ оурмэхээ.

Період: Дэши натыра пе мэлций к8 фр8мсéцж, к8 сэнхтате, к8 тэрэе ши к8 үзүүлэлтийн та8 дэдэгч, та8 форт8на ла формосе үзүүлэлтийн, ла марий вистиерий ши ла үнэлгээ дирегжториё та8 дэдэгч; нимик май п8цин т8т8шай, фийнд к8 ачёстгү мэлтэр скимбэр ши примиждий санкт с8п8се; дрепт ачёд ниминк май наинте де морте се поте зүчэ феричйт.

Лпэрциргү періодынрилэр.

Періодынриле, к8т8нда ла к8пр8н8сл лэр, се үпэрцеск.

Л. періодынрий де д8ш мэдэлэр, са8 б8мемэр. Л. періодынрий де т8рэй мэдэлэр, са8 Тримемэр.

Λ περιόδῳρι δε πάτρῳ μεδελάρε, σαὶς Κβα-
δρίμεμερε.

Шὶ ἵρ ἢ περιόδῳρι κβαδράτε ὥρι ροτύνδε.

Ἄγικὲς ἀσάμην :

Περιόδῳριλε, ὥρι δε χε πλάσῃ βωρ φῆ, νό-
μαι δώ ρέρζη αὐ, δε οὔνδε

Λ περιόδῳριλε χέλε δε δώ μεδελάρε,
οὔνδλ βίνε ἢ Πρότασις, ἵρ χελα λάλτ μεδε-
λάριο βίνε ἢ Απόδοσις.

Λ περιόδῳριλε χέλε δε τρέϊ μεδελάρε
τρέβε κιθατ, κάρε πάρτε ἔστι μάι λύνγη,
Πρότασις, αὐ Απόδοσις, ἀπόι δε ἔστι Πρό-
τασις μάι λύνγη, ἀτύνης ἢ Πρότασις
μάι δώ μεδελάρε, ψὶ ἢ Απόδοσις οὔνδ;
ἵρ δε ἔστι Απόδοσις μάι λύνγη, ἀτύνης ἢ
Πρότασις ἕτι οὔν μεδελάριο, ἵρ χέλε δώ ρε-
μάν ἢ Απόδοσις.

Λ περιόδῳριλε χέλε δε πάτρῳ μεδελάρε,
δώ ρηνάίντε μεργητόρε σε πόν ἢ Πρότασις,
ἵρ χέλε δώ ούρμητόρε ρεμάν ἢ Απόδοσις.

Δεκάμβρια ἢ περιόδῳριλε ἀχέστη δε πάτρῳ
μεδελάρε, μεδελάριλε σάντ τσκμαϊ ἢ τρε σύ-
νε ἀσέμενής, ψὶ μάι τότ ἡ μερύμε ἀβάνδ;
ἀτύνης περιόδῳριλε δε ἀτάρε σε χίκ Κβαδρά-
τε. Μάι δε πάρτε, δε αὐ οὔνελε κα ἀχέστη
μάρε νόμηρ δε τκίσθρι, σε χίκ ροτύνδε.

Б ѧ Е М П Л Е.

ФЕНТЕНЦІА: Щ8 ᄁ м8лте примеждїй мѣм
вагат кап8л.

ПЕРІОД: де оүн мз8ларю.

Щ8 дѣла Ѥчеп8т8л тинерѣцелар мѣле, к8т-
жна прии фапте марій ѧ аж8нцие ла8да чѣ
адеврата, ᄁ м8лте примеждїй мѣм вагат
кап8л.

Ачест період дин дош мз8ларе фик8т.

Щ8 де нашъ фи пофтиг дѣла Ѥчеп8т8л
тинерѣцелар мѣле, шиј де н8 аш фи к8тат
прии фапте марій ѧ аж8нцие ла8да чѣ адев-
рата; (оүн мз8ларю) нічй ѿдатъ Ѥт8 а-
т8тѣк примеждїй мѣш фи вагат кап8л. (алт
мз8ларю)

Тотъ ачесташъ період дин трей мз8лар-
ю фик8т.

ДЕ НАШЪ фи фост Ѥкрединцат Ѥкъ дин
тинерѣцеле мѣле прии ѧ м8лтар Ѥвзует8рій ши
сф8т8нрій, к8мкъ нимік ՚лта май прец8нг
ෑстъ де ачере пе л8ме, де к8т ла8дъ ши ѿме-
ніе, (оүн мз8ларю) карѣк де а ѿ к8стигѣ,
тоте патимиле т8п8л8й, тоте примеждїиле
мбрїй ши але ѵзгоннрій Ѥт8 нимік се со-
котескѣ; (алт мз8ларю) нічй ѿдатъ пент8
мжн8нрѣк востра, Ѥт8 ат8тѣк ши Ѥт8 а-

шà дe мáри лóпte, тóр мáй вжртóс ұтр8 а-
честкé нaвзлýрý әле шаменилáр пержетóри мé-
ши фи вэгáт кáп8л. (ал трéилk мзд8лárю)

БЭЗ ЭМПЛЕ

Да Перiоd8рý дe дóш мзд8лáрý,
са8

Бýмембре.

СЕНТЕНЦІА: Дe миráre, кóм пóте оүн8л
прéсте мáй м8лцý дóмни.

Перiоd: Чe єстx мáй дe миráre, дe
кáт ұтре немзарыннýтx м8лцýме дe шамени,
а фи оүн8л; кáреле ачка, чe т8т8рáр єсти
дéла нат8рz дáт, са8 синг8р, са8 к8 п8ци-
ни ә п8ткé фáче.

СЕНТЕНЦІА: Вирт8ткé четжцáн8л8й мáй
тáре жтимп дe бзтáе сe прец8éше.

Перiоd: Дe а8 фóст кáндва вре оүн
тýмп ұ Республика, дe а п8ткé ка оүн ө8н
четжцáн к8 п8ткéркé ши ә8торитатk са ә ре-
пíй әрмеле дин мáниле четжцéнилáр чéашр р88
әвзпзáци: к8 ө8нз сáмz әт8нчкé а8 фóст,
кáнд ө8нжтатk пáчий єрà ретрасz, а8 дин
смýнта шаменилáр, а8 дин фрýкz.

СЕН-

СЕНТЕНЦІА, ДІПЛ ФОРМА ЧІКДЕ СІГ:
Нічий оїн тімп єстж май Адеміжнатек, де а
се Абржака к8 в8нштате, ка тімп8л ти-
нерецеелвр.

Період: Де єстж ұ віаця бре оїн тімп
 де а п8тж пре ѡм ал д8че к8траж в8нштате,
 к8 в8нж самж тімп8л тинерецеелвр єстж;
 к8нд ка ши чара чік моле се Ад8плека д8пц
 мжна повз8йтօրյ8й не ремжнжнд թ8л ла й-
 нимж, нічий стрикат к8 п8ртарж.

**СЕНТЕНЦІА А8Й ЦІЦЕРО ПЕНТР8 АРХІА
 ПОЕТ8.**

Архіа а8 фост чел дін тжю Адемнжторю а
а8й Ціциро, де а Авзца мжестріиле чік-
ле формосе.

Період: Акжт пог к8 мінтж мж ла чік-
 ле трек8те аж8нже, ши ұкжт ұмі пог ад8-
 че амінте дін пр8нчіа мж п8нж ұ зіша де
 астжэй; ачест8 а8 фост8 чел дін тжю Адем-
 нжторю ши повз8йтօրյ ал м8, де амж де-
 приінде ши а Авзца мжестріиле чікле формосе.

БЭМПЛЕ

ла Періодъръ дѣ тѣрѣй мѣдълазъръ,
са 8

ТРИМЕМБРЕ.

СЕНТЕНЦІА: Се ѧгъдъеск тиңдърълъвъ ѧ-
плинірѣ оүнелѡр пофте, нѣмай съ нѣ
т҃рѣкъ мъсъра.

Періодъ: Дѣпъ сокотинца тѣтъръар се
ѧгъдъеск вѣрстей тиңерѣцелѡр оүнеле жокъръ;
ши ѧсашъ натъра ѧв вѣрсат ѧ синъл тиңе-
рилѡр оүнеле пофте: кѣре, дѣкъ ашале ѧ-
плинеск, ка вѣаца нимънъвъ съ ѿ амъраскъ,
ничь каса кѣйва съ ѿ стриче, ѧгънчѣ лѣсне
ле съферим ши ле ѧгъдъим.

СЕНТЕНЦІА: Пыкатъеск май вѣртос ша-
менїй, фзижнѣдъсе неевгъторъ дѣ сѣмъ дѣ
лѣкръриле чѣле вѣчниче.

Періодъ: Де нѣ сар ѿрбі май вѣртос
мишени мѣриторъ, ши дѣ нар лѣа ѧтъръ неев-
гѣре дѣ сѣмъ съе лѣмъна сбoreлъвъ пыкатънди;
кѣмкъ спѣрката пофти чѣ скѣртъ кѣ вѣч-
никъ педѣпъ ѿре кънд ѿ вар респлѣти; ничи
ѡдатъ са съпѣнѣ балърилѡр пыкатълъвъ,
ничь

Ничай йарашай յкът де миқа смиңтә сар
ағынка.

Сентенција: Сұфлеғ8л нел8минат н8 а-
ратж нздéжде а се әтօрче ла паш8-
нѣ чѣ б8нз.

Період: Сұфлеғ8л фіеңде к8р8л әм әре
липек де к8лт8рж ши де килинж л8минаре,
йкъ әдатж деңда әчеп8т8л тинерéцелар;
къ оүнеле семинце рѣле а пофтелар к8тж
а се әредечина әт8р һнимиле чѣле тинер8-
ле ши к8де; каре де н8 се вар к8р8нә скó-
те ши десреджина, ничай ә нздéжде де ә-
шептаре ба реманѣ, къ вор вени к8ндва ла
паш8нѣ чѣ б8нз.

БЭШЕМ ПЛЕ

ла Період8рїй де пат8 мад8ларе,
са 8

Квадримембре.

Сентенција: Тымп8л, дýнтрे тóте май пре-
ц8йт, небзгзт8рїй де с8мж ши нел8к8-
т8рїй әдешерт лл перд.

Період: Де ши май прец8йтж ёста,
йкът де миқа партычѣ а тымп8л8й, а к8р8-
пер-

пे́рде́ре, кв̄ ни́чъ ѿ ви́стїе́ре пе́ лѣ́мѣ се́ потѣ́
рекъмпъра, ни́чъ респльти: тóтъши́ оўнїй ѿ́-
аменїй ѧтре́г тýмпъл вїе́цїй сáле ѧл пе́рд, пе́-
тре́кънди́л кв̄ не́въгáре де́ сѣ́мъ, ши́ фъръ
де́ ни́чъ ѿ́ лѣ́крабре; са́з кв̄ нѣ́ квно́сок фо-
лосъл тýмпълъи, са́з кв̄ ачёлаши́ нѣ́л ѿ́-
дин дестъл пре́цъи.

Сентéнциа: ѧтжмплъриле чѣ́ле но́аш
проти́вторе, трéвє кв̄ ре́бда́ре съ ле
пъртъм, де́ ши́ кв̄ грéв ачáста не́ каде.

Перїод: Де́ ши́ кв̄ грéв лѣ́крабъ є́стъ, ѧ
оўнеле тре́вїй ѿ́мене́шъ а фи́ тóт де́ оўна
кв̄ и́нимъ стжмпъратъ; пе́нтръ кв̄ мѣлте
май кв̄ сáмъ ѧпроти́ва нїдéждїй ши́ ашептъ-
рїй нoстре се́ ѧтжмплъ: тóтъши́ де́ а́домо-
ли тóкмай аспри́мъ оўнѡр лѣ́крабъ, квно́-
тъл трéвє цинът; пе́нтръ кв̄ де́ нїле фá-
чем май грéле, май кв̄ с8пираре ле ши́ пъртъм.

Сентéнциа: Ши́ ѧтре чѣ́ май мáре гре́ш-
тате а ѧвъцéрїй, ти́неримъ де́ вѣ́квре
нѣ́ є́стъ ли́пситъ.

Перїод: Де́ ши́ пе́нтръ аши́ кастига́ ѧ-
въцетъръ ши́ ѿ́и́нци мѣлт трéвє ти́нэръл съ
а́съде, де́ ѿ́аре че́ квно́ши́нциле ачёстаре стъ-
дїй ѧдеа́внгатъ си́ргвйнци кáтъ: тóтъши́
ши

ши ѧтре чѣле мѣрѣ греѡтъци а ле ѧвзцерій,
къ десфататъ вѣкѣріе се ресевонъ; де ѡаре че,
мѣре сиргѣинцъ ѧтреевинцінд, кѫндва ши чѣ-
ле мѣрѣ грееле ле ѧвінцу.

ѢѢМПЛЕ

ла Періодърій пътрапте,

с 8

ротънде.

СЕНТЕНЦІА: Фіеїе кáрел€ по्तе ѧцелéує
къ дѣпъ ѧчѣмъ мъсѣръ ва авѣкъ кѫндва
ла Хс мѣлъ, дѣпъ кárѣ ши єл се ѧ-
ратъ кътъръ чеи ѿрфеній.

ПЕРІОД: Де врѣ чїне ва ѧци, че грациє
ла Хс ж8декъ8орюл т8т8рѡр м8ритօрилѡр ва
фи кѫндва ѧв8тօրю; Сокотѣскъсе н8май прѣ си-
не, че п4рте ѧе грациє ѧ8ши ф4че ѿрфенилѡр
ши мишенилѡр: къ ѧт8нчѣ лесне ва причепе,
к8м իсе ва ѧрхтѣ Хс ши л8й ла ж8деката чѣ
де ѧпой, де ва к8уетѣ, къ прек8м ши єл ѧ-
8ши кътъръ ѿрфеній, ши кътъръ чеи мишени
с 8 ѧрхтат.

СЕНТЕНЦІА: Німенѣ се вѣноши, а
пъртѣ грештѣциле вїеций ачестїа, адвокати-
дшій амінте, къ кѣ плаќа вѣчникъ и
се вѡр респлати.

ПЕРІОД: Декемвра нешине се дре тѣме
де грештатѣ лвкѣрилѡр, къ каре калѣ вїе-
ций чейи феричите спѹни а фи ашернѹти, съ
жѹдече ѣтре сїне, кътъ мѹлцииме де вѹн-
тѣци ѣтре мошенире аз аржандшит джес ю-
риторилѡр сей: къ атѹнчѣ оѹшоре вѧ сокоти
иакаӡриле фіеше кврвл лвкѣрилѡр кът де гре, а
лвжанд ѣ преѹнїре плаќа чѣ вѣчникъ, карѣ пен-
трѣ ачелѣ иакаӡрий и сева респлати.

СЕНТЕНЦІЙ, дин каре пентре аделетничире,
дѹпъ регуле май сѹс пѹсе, се пот фаче
періодири.

**ДИНТРЕ АЧЕСТѢ ФѢ ПЕРІОДИРИ
ДЕ ДОШ МЗДВЛАРЕ.**

Даторинца чѣ май маје а падрінцилѡр
кътре фїи сей єстѣ креџерѣ чѣ вѹнъ.

Фѹций де кѹсетрѣл чел рѹс, ши те ѣдѣмни
аа чѣлѣ чеций спѹни мицѣ ѣтре.

АДЕЛЕПТРѢЛ де лвкѣриле чѣлѣ примеждїш-
се май наинте се пѹзеши, гар чел къ ѣгфле-
цире

ЦИРЕ БИРТВОСК КАЗЖАД ՚ ПРИМЕЖДІЕ ТОТЕ К8
РЯБДАРЕ АЛЕ ПОРТГ.

ІНД ДИН АЧЕСТЪ ФЗ ПЕРІОДВРЙ
ДЕ ТРЕЙ МЭДВЛАРЕ.

ВРЕДНИК ДЕ ТОГZ ЛАВДА ШИ АЗРВИРК ՚
ІСТZ, ЧЕЛ ЧЕ ЖЕРТВЕЩЕ АЛЕ САЛЕ ПЕНТР8 ФОЛОС8Л
НКМ8Л8Й.

НЕЛ8КРДТОРЮЛ, АР8НКЖНД8СЕ ՚ ХОЦИРК ТИМ
Н8Л8Й, А8 КZ ՚С8Ш ՚РМЖНЕ НЕ ՚БВЦАТ, А8 КZ
ТРZ ՚БВЦЕТВРZ НИЧИ ОУН ՚ДЕМН Н8 ВРК С2
ФАКZ.

НЕБ8Н8Л ДЕ АР Т҃ЧК, МАЙ К8Р8НД ЛАР СО
КОТИ ЧИНЕВА, КZ АРЕ ШИ ՚Л ՚ЦЕЛЕПЧЮНЕ.

Н8 АВЕМ ЧЕ НЕ Т҃КМЕ ДЕ ՚СТКН8Л ШИ ПЕР
ЗЕТОРЮЛ НКМ8Л8Й ՚МЕНЕСК, КZ ՚Л Н8 ՚ІСТZ А-
ША ДЕ П8ТВРНИК, ФВРZ Н8МАЙ ПЖНДЕШЕ А А-
Д8ЧЕ ПЕРНЧЮНЕ.

ЕДЕМПЛЕ СА8 ПИЛДЕ

ЛА РЕГ8ЛЕЛЕ ГРАММАТИЧИЙ ШИ АЛЕ
ОГРАФИЙ.

§. 1.

ЕДЕМПЛЕ ЛА Н8МЕ ՚ЛФИНЦЕТВРЕ.

СОМ8Л ՚ІСТZ ФАПТВРZ К8 МЫНТЕ ՚ЦЕЛБПТZ
ШИ К8ВЖНТГТОРЕ АЗРВИТ. — ОХНТ ШИ АЛТЕ
Д Ф8П-

Фъптъръи некъвжнтире, прекъм: добиточе
чъле съгътире, пасериле, амфійиле, пеций, Ін-
тѣкъеле ши вѣрмий. Добиточе се дескили-
нѣск ѣ селкатече ши доместиче. Дѣвл ши лѣ-
пъл сѫнт добиточе селкатече репиторе саѣ рапа-
че. Калъл, боял, вака ши ѿ сѫнт доби-
точе доместиче. Йчестѣ тоте крѣск, виенъеск,
ши дингрѣн лок ѣтраптъл кѫнд врѣв се пот-
мѣтѣ, де оунде се зик: анимале, саѣ ѣп-
риція анималелар.

Йвѣм фъптъръи, каре крѣск нѣмай дин ръ-
дъчина, ши вѣацъ ле адъче ръдъчина къ
фрунзеле, прекъм. сѫнт динтре чъле родито-
ре: чирешъл, мѣръл, прѣнъл, персекъл, ш. а.
Йчестѣ сѫнт поми. Ѣтрапъ адементѣ кипъ авѣм
ши легъме, оунде се нѣмэръ: линтѣ, мазерѣ,
коевъл, писъла, напиї, кбрекюл, патрѣнжеюл,
ш. а. Йчестѣ ши алтеле мѣлте се адък лл ѣ-
приція вегетабилелар.

Май сѫнт оун фѣло де фъптъръи, каре наѣ
вѣацъ, пентрѣ къ наѣ ѿргане, прии каре съ
крѣскъ, фаръ нѣмай прии адѣшъл чѣл дина-
фаръ се фак май май, саѣ прии спарифе се
фак май мичи; прекъм сѫнт: ѣтажъ: петри-
ле де май мѣлте пласе, адекъ: піатра де
калече, крѣга, мѣрморъл, гуписъл, алакастрѣ,
ш. а; йдоша: сѫнт пласеле де саре; пре-
ком:

към: ноташа, сарѣ амонїаку, сарѣ дѣ ферг, вигріоъл феррълъ, вигріоъл арамей. ш. а. ятреа: чѣле арзеторе трапъри; прекъм сѧнт: рещинеле дѣ піатръ, оулѹюл дѣ мѹнте, квр-бѹнїй дѣ піатръ, сѹмкорителе. я патра: металлъриле сѧнт трапъриле чѣле май греле, каре се сапъ дин памѧнт; прекъм нѹмэрэм: платинъл, ѿръл, арцинтул, арцинтул віс, арама, ферръл, плѹмвъл, зинкул, висмѹтъл. ш. а. ячестѣ ле нѹмэрэмъ ла фпазціа ми-нералелюр.

§. 2.

Лвмина сорелъй нѹ пôде тóте вжиле ши аджинкъриле памѧнтулъй съ ле стржеатъ, май пѹцин даръ ва пѹтѣ ѿмъл тóте липселе фрателъй ши але деапропелъй съз съ ле деплинѣскъ. Тот ѿмъл нѹмай, фтръ атжата єстъ да-торю а пѹртъ сарчина алгъа, фтръ кжт фл елобод пѹтѣриле лъй. — Лвциеторюл чел ф-циелепт, аванъ реидаре, карѣ єстъ чѣ дин тжю фсшире а ѹунън крескъторю пѹблік, май къ оѹшврѣтате ва фдрептѣ смінтеле тинерен-ляр сеи аскълтатори. — Дениле церїй атѹнчї се кѹноск дѣ еѹнє; дѣкъ жѹдекътори пѹзеск арептатѣ, ши сѹпѹши се плѣкъ ѿржнадвѣли-ляр челвар май маръ.

§. 3.

ЛЦЕЛÉПТВЛ8Й П8Р8РК АША СЕ К8ВИНЕ АЛ8-
КРА, ПРЕК8М ГР8ЕЩЕ. — АЕР8Л К8РАТ, ПРЕК8М
ШАМЕНИЛ8Р, АША ШИ ДОБИТОЧЕЛ8Р СПРЕ КР8ЕЩЕРК
ШИ СПРЕ ЦИН8РК ВИЕЦИЙ ЁСГК ПРК ДЕ ЛИПСК. —
ВАНТ8Л Н8 МИК ФОЛОС АД8ЧЕ ШАМЕНИЛ8Р, К2
АПЕДЕКА П8ТРЕЖ8НК, ОУСКВ П8МЖАНТ8Л, АТ8Р-
ЧЕ МОРЙ, ШИ МЖНК КОРЖЕЙ ПРЕ АПК. — ФО-
К8Л ПАСГРБЗГ ШАМЕНИЛ8Р КУЛАД8РА, КАНД Ё
ФРИГ; АЛТА ФРИЦЕМ, КОЧЕМ ШИ ФЕРБЕМ АА
ДЖНС8Л В8КАТЕЛЕ.

§. 4.

ДЕ ТЕ ЮБЕФИЙ ПРЕ ТИНЕ АЕ8ЦИЙ, АША ТРЕ-
ЕВЕ ШИ ПРЕ АЛЦИ ШАМЕНИ СКИ К8ЕЦИЙ, ШИ Л8Р
ТОТЕ АЧЕЛК С2 ЛЕ ФАЧИЙ, ЧЕ ЛЕ СЖНТ ДЕ ЛИПСК ШИ
СПРЕ Б8К8Р1Е, КА ШИ ЁЙ С2ЦИЙ ФАКВ ЦИЕ АЧЕЛА,
ЧЕ ВА ФИ СПРЕ ФОЛОС8Л ШИ СПРЕ Б8К8Р1А ТА. —
Б8 ПЕНТР8 К2 ТЕ ЮБЕСК, АЦИЙ ДА8 СФАТ, КА ДЕ
ШАМЕНИЙ ЧЕЙ РЖИЙ С2 ТЕ ФЕРЕЦИЙ.

§. 5.

Пофт8еши т8 чёва дела миине с2ций дад8?
дад8 АТРЕБАТ МАРЕЛЕ АЛЕЗАНДР8 ПЕ ДИ8ГЕНЕС
ФИЛОСОФ8Л АФЛАНД8Л К2 ЛЖК8ЕЩЕ АТР8Н
ВАС. КАНД, АЙ ДЕДЕ РЕСП8НС ДИ8ГЕНЕС: МИЕ

нимик ѡмъ трёбве дела ти́не, фару те рог,
ауте пыцнте ла́твий, къ прии оўмбра
та мъ липсю де рाजеле ши квадвра сорелви.
Дечи нымъ ла́за че нымъ поци дà, къ алта
дела ти́не н8 на́йт. Оүнiiй динтре кврткни,
ка́рий петречк8 пре Мацедонк8л Хéрос, се
мирару де ачест респ8нс ал л8и дишгенис; а-
т8нчк8 зись Апзрат8л: Де наш фи Алеzan-
др8, аш врк8 съ ф18 дишгенис.

Во́й аци азйт де Сократес ши де ѡце-
лепчюнк8 ачест8и вярбат. Темеюриле ѡвзует8-
рий л8и ши панъ астажи се квноск де аде-
взрате ши дрепте. Бла адесе сп8нк китра к8
носк8ций сей: „ Ви́аца мъ нымъ ёстъ ашà де
„ преузйтъ, ка вирт8тъ. — Тр8п8л ностр8
„ ёстъ тракт8орю ши м8рит8орю, зись с8фде-
„ т8л ностр8 ѡвек8 ва ви́ец8и. “

Мант8ит8орюл Христос аз зись: „ Апз-
„ риціа мъ н8 ёстъ дин л8мъ ачаста. —
„ Юк8иже пре дж8 дин т8тъ и́ни ма та, дин
„ т8тъ с8флет8л, дин т8тъ квзет8л, ши дин
„ т8тъ вирт8тъ та; “ — Де вор фи зи́леде
т8ле р8ле, ат8нчк8 пр8т8ен8и чеи ф8ц8рн8и
вор ф8ци дела ти́не, та пр8т8ен8и чеи адеиз-
раци н8 те вор пэрзай. — Юк8ици ши пре не-
пр8т8ен8и в8стри; ачаста н8 се ѡцелк8е н8-
май ѡт8р8 ач8а, ка съ н8 ле фачеци вре оүн
р88,

ръз, че се атйнѹе де чйнстѣ, ѿръ де авериле
лър; чи тракте динадйнс съи юбийцъ, кътънд
ли фаче норокошъ ѿръ кънд пътѣцъ.

Къ ѿмъл фвцат мълте лъкърърий поцъ
евжрши, тър къ простиул де нимик те поцъ
принде.

§. 6.

Въземпле ла нъме лъсвшигъре.

Мъла блънд съце дъш ѿй. — Съмъл
евн ла тоци єстъ плзкът. — Шерпеле вени-
нос се дратъ петътънденѣ. — Вака лъптоса
аре евн прѣц. — Фата лъкърътъре ши въне кре-
скътъ маре дар се фаче екъратълъзъ съз.

Джангъ оун ръз са8 алтъ алпъ маре ави-
чъи, нъ нъмай къ є къ десфигтъре, чи ши де
фолос; де фолос єстъ пентъзъ пескъріа пеци-
лър, ши пентъзъ лънтрът, къре къ алпа се джъ-
торѣзъ. Тър десфигтът пентъзъ рекорѣ че въ-
не де кътъ алпъ, оунде авем привинцъ ши
спрѣ ашегемънтъл чел формос ал въилър ши
ал дѣлърилър, къре въчинатътъ ръзрилашъ
май въртос се алпъ.

§. 7.

БЭСЭМПЛЕ ЛА КОМПАРАЦИЙ.

ДЕ ВРЕЙ СЪ ФИ САННТОС, ІІ САМАЛА ТЫМ-
ПОРILE АН8Л8Й. ЩРНА МОНЖНКЗ МАЙ М8ЛТ,
ШИ ЕБЕ МАЙ П8ЦИН, ШИ Ѥ ТОГДА ЗИ П8НЕЦИ
ТР8П8Л ТА8 Ѥ ТР8 МИШКАРЕ. ПРИМЖАВАРА ЕБЕ
МАЙ М8ЛТ, ШИ МОНЖНКЗ МАЙ П8ЦИН, ШИ Ѥ
МИШКАРЕ ТР8П8Л8Й Ѥ ШРЕЛЕ ДЕ ДИМИНЂЦХ. ВА-
РА ПОФТЕШЕ ТР8П8Л АДЕСЕ СЪ ЕБЕ, ЛА МЖНКАРЕ
МАЙ П8ЦИН СЕ ТРАЧЕ, ШИ МИШКАРК ТР8П8Л8Й
СЪ Ѡ ФАЧИЙ Ѥ ШРЕЛЕ ДЕ КАТР8 СКРА. Ѥ СЪ ТОМ-
НА ПЕНТР8 СКИМБАРК ТЫМП8РИЛВР СЪ ФИМ К8
ЧЕБЕ МАЙ МАРЕ Л8АРЕ ДЕ СКМХ.

Ѥ ТРЕ Р8П8РИЛЕ ЧЕЛЕ МАРИ АЛЕ ОУНГАРІЙ СЕ
Н8МЗР8 ШИ М8РЖ8Л, Ѥ СЪ ТИСА Ё МАЙ МАРЕ,
Ѥ РД8НЗРК ШИ МАЙ МАРЕ. — АЛ8НЕЛЕ САНТ
МАЙ Б8НЕ ЛА Г8СТ, ДЕ КАТ Н8ЧИЛЕ, Ѥ СЪ МИГ-
ДАЛЕЛЕ ШИ МАЙ Б8НЕ. СОМ8Л ЁСТВ МАЙ ѤЩЕ-
Л8Т8РЮ, ДЕ КАТ В8ЛПК, КАРК СЕ ГОКОТЕШЕ А ФИ
ЧЕБЕ ПРК ѤШЕЛ8Т8РЕ.

§. 8.

БЭСЭМПЛЕ ЛА Н8МЕРІЙ.

ОУНА ЗИ СЕ К8ПРИНДЕ ДИН ДОШ ЗЕЧИ ШИ
ПАТР8 ДЕ ШРЕ. — АН8Л СЕ К8ПРИНДЕ ДИН
ТРЕЙ С8ТЕ ШАСЕ ЗЕЧИ ШИ ЧИНЧИЙ ДЕ ЗИЛЕ. ЩР
ВІА-

ВІАЦА ЧЕФЕРИЧИТЪ СЕ КОПРИНДЕ ДІН ФАПТЕ-
ДЕ ЧЕЛІ ЕВНЕ.

С. СТЕФАН АВ ФОСТ ЧЕЛ ДІН ТАЮ КРАЮ
АЛ ОУНГВРИЛОР. — АВНТРЯРК ЧЕДІН ТАЮ ПЕ
АВПА ПІМЖНТ АВ ФАКВТУ МАГЕЛАН ФЕРДИ-
НАНДЛА АНВЛ ОУНА МІЕ ЧІНЧИ СВТЕ ШИ
НОШСРЕ ЗЕЧЕ, АВНТРК АВДІ АВПА ТРЕЙ АННІШИ
АБОЗДЧІШИ НОШ ДЕ ЗІЛЕ АВ АЖВНЕ ГАРЛА
ЛОКВЛ ДЕ ОУНДЕ АВ ФОСТ ПЛЕКАТ. — АВНА
ЕСТУ ДЕ ЧІНЧИ ЗЕЧІШИ ДЕ ВРІ МАЙ МІКД ДЕ
КАЖ ПІМЖНТВЛ, КВРЧЕРК СА ПЕ АВПА ПІМЖНТ
АДОШ ЗЕЧІШИ ШИ ШАПТЕ ДЕ ЗІЛЕ ШИ ЧІНЧИ ВРІ
В СЕВЖРШАШЕ. — ФРАТЕМЕВ КОМПВРДНД АБІ
РІФІШИ ОУН ТРІЕРЮ, САВ 2½ ДЕ ПІНВРЗ ГАВ
АВСЛА КРОИТБРЮЛ ЧЕЛ ВЕСТІТ, СВІЙ ФАКД ОУН
КВПВТ, АЧЕСТВ ЧЕРЕДОЙТ ПРЕЦПЕНГРВ КВСВТ,
ДЕКВМ АЛЦІЙ, ЧИ ЕВКВРДС ПЛАТЕСК ТОЦІЙ, КВ
АВКРZ МАЙ ВІННЕ А ТОТУ ЧЕТАГК. МАЙСТОРВЛ
ПАТРВ ПЛАСЕ ДЕ ЕВМЕЙ ТОТ ДЕ ЕВДІК ГАВ А-
РВТАТ: АСВ ФРАТЕМЕВ АВ МАЙ ВОЙТ СВІЙ ПВ-
НІ ЕВМЕЙ ДЕ ПІНВРЗ, ПРЕКВМ СЕ ПОРТУ АКВМ,

§. 9.

ВІДЕМПЛЕ ЛА ПРОНОМЕНЕ.

ВІАЦА ЧЕ АВПА МОРТК ТРВПВЛВІШИ ОУМ-
ТФЕ, ДЕ ВІАЦА АЧАСТУ ПІМЖНТБСКД, АТФЕ СИ-
НЕ САНГ ФОРТЕ ДЕСКИЛННІТЕ. АЧАСТА ЕСТУ
НВ-

и чмай ѿ гатире ѣтайнте ши ѿ старе а нѣдѣждїй, тарк ачка єстъ ѿ старе дѣврѹбѣ фїигоре. Ічаста єстъ плинъ де спорѣри ши де пытимирий, тарк ачка єста плинъ де феричире. Ічаста ціне скорт тымп, тарк ачка ціне вѣчник. — Прѣ ачелѣ сѧ сокотѣши аци фи амик аде вѣрат, кареле смінтеле, слави-
чиюниле, ши нѣдеплинириле тале ѣтре патрѹ
шкї ціле спѹне, ши те фаче лугорю де скѣ-
мъ, къ оунгу ка ачелѣ ѣцї пофтеюще сѧ те
фачи вѣн ши май ковжршит.

Чіне аз афлат пѹлєзрѹл де пѹшкї? Бер-
толд Швабрц. Кјнд аз афлат єл ачаста? ↑
сѹта а патраспредечкї. Че аз фост єл де
нѣм? Герман. Че аз афлат Гѹтенберг? Мже-
стрия Тунарюль. І каре вѣк аз афлат єл
ачаста формосъ ши прѣ де липсъ мистрие?
І вѣкъ ал чінчї спрѣзечелѣ. Пе чіне ци-
нѣв чей вѣкі а фи дескопериторюл Дохторин-
лар? пе апόлло.

Лімба майчїй се кїамъ ачка, карк чи-
нєва ѿ ѣвакъ ѣ цара са дѣла ачёа, къ карий
дин прѹнчіе аз петрекѹг; прекѹм лімба Ром-
анѣскъ єстъ лімба майчїй пентрѹ Ромжнїй.

Ітре тóте лімбile пентрѹ Ромжнїй де а
диреце лімба са, май де липсъ єстъ лімба
датинѣскъ ши Італіенѣскъ. — Ромжнѹль, пе

ЛЖНГИ ЛИМБА МАЙЧИЙ, ДЕ МАРЕ ФОЛОС ІН САНТ
ШИ АЛТЕ ЛИМБИ АЛГОР НЕМВРИ, К8 КАРЕ ВІЕ-
ЦУЗЕЩЕ, А ЛЕ ЖВЦА.

КЖТЕ ЛИМБИ А8 ЁШИТ ДИН ЛИМБА ДАТИ-
НЕСКА? АЧЕСТЕ ПАТР8, ПРЕК8М: ЧЕ ІТАЛІЕНС-
СКА, РОМАНСКА, ФРАНЦОЗАСКА ШИ ОПАНІШ-
ЛІБСКА.

РОМЖНІЙ, КАРІЙ АСТАДІЙ ЛЖК8ЕСК ЦЕРИЛЕ:
МОЛДОВА, ЩАРА МОНТЕНСКА, БЕСАРАБІЯ, БІКО-
ВІНА, ІРДЕКЛ8Л, БАНАТ8Л ШИ ОУНГАРІЯ МАЙ
ПІНХ ЛА ТІСА, ТКІ С8Е ТРАІАН ІПЗРАТ8Л РО-
МАНИЛОР ЛА АНН8Л 105. А8П8 Христос А8 ТРЕ-
К8Т А ПІРЦІЛЕ АЧЕСТК, А8П8 ЧЕ АНЕСТ П8ТКР-
НИК ІПЗРАТ А8 ЖВІНС ПЕ ДЕЦЕГАЛ КРАЮЛ
ДАЦІЕЙ. ЧЕГАТК РОМА, ДЕЛА КАРК СЕ ТРАЦЕ
СОЮЛ Н8МЕЛ8И. ШИ А ВІЦЕЙ РОМАНЕЦІЙ, ДИН-
ТР8 ЖЕП8Т А8 АВ8Т КРАЙ, А8П8 АЧЕК КОН-
СВЛІЙ, ІР МАЙ ПЕ ОУРМІ ІПЗРАЦІЙ. НІЧИЙ ШІ-
ПІРЗЦІЕ ПЕ Л8МЕ НА8 АВ8Т АША ДЕ С8ЕЦІРЕ Ж-
ЧЕП8Т, КА ІПЗРАЦІА РОМАНИЛОР, КАРК ЖІК8РТ
ТІМП АША ДЕ МАРЕ СА8 ЖІК8Т, КЖТ НІЧИЙ ШІ-
ПІРЗЦІЕ С8Е СОРЕ ПІНХ АК8М НА8 ФОСТ АТЖ-
ТА, КЖТ АЧАСТА, НІЧИЙ А8 ЦИН8Т АТЖТА ДЕ
М8ЛТ, КЖТ ІПЗРАЦІА РОМАНИЛОР. —

ІЛЕЗАНДР8 ЧЕЛ МАРЕ А8 ЖВЦЕТОРЮ ПРЕ
ІРІСТОЕЛ ОУН ФІЛОСОФ ПРК ВЕСТИТ; ЁЛ НІЧИЙ
АЖ8НСЗ С2 ПІНХ ТЕМЕЮ Монархії САЛЕ, ШИ К8-
Р8НД

рѹиа фѹ ѣтре дѹчїй лѹи ѣпѹрцигъ. Ок нѹ
фїе фоست ѿлєзандрѹ ѣтре ѣтјата сѹпѹс пà-
тимилашь ши десмердїрилашь, май ѣделѹнг ѣр
фи вїеѹйт.

§. 10.

Е҃зéмпле ла вéрбѹй.

Вѹ сѧнт ѿм, ши д€ ѣчка ши мѹриторю,
пентрѹ къ тѹцїи ѿаменїи сѧнт мѹритори.
Ничї оѹн ѿм єстъ, ничї дѹ фоствр оѹнвл,
ши ничї ва фи, карелев съ нѹ фїе сѹпѹс мор-
циїи. Ши тѹ єши ѿм, д€чїй ши тѹ єши тре-
каторю, ка ши єв.

Мѹлци сѧнт, карїй дѹ фоствр ѣ Рома, ѣ
Парис, ѣ Вїенна, ши ѣ алте четќци марї, ка
са се ѣ вїеѹ, ши са се факъ май прокопойци;
ѣ оѹнїи ши дѹпѹ ѣчка нимик май ѣвака-
ци, май прокопайци са дѹ май ѣцелепци са дѹ
ѣтѹре де ѣколѡ, декѹм єрѹ май наинте.
ꙗша дар нѹ лѹкѹл фаче са фим май ѣце-
лепци, ши май ковжршици, чи ѣчакста май
алес ѣтјарн дёла вола нострѹ, врэм ной нѹ-
май са фим ѣчаши, пѹтэм ѣ тот лѹкѹл фи;
Ведеци нѹ є пентрѹ фиеще кареле, а мэрце ѣ
четќци марї ши ѣ церї лѹминате, а се ѣ-
вака, фэрн нѹмай пентрѹ ѣчка, карїй сѧнт
дёла натѹрѹ кѹ таленѹри вѹне дѹрѹици,

карій к8 статорничіе ота8 д8пз ѧкъцет8ри,
ши к8 сирг8йнцъ се ѧдеletническ ѧтг8 тоб-
те чѣле б8не, каре ѧд8к прокопс8лъ тин-
р8ль.

§. 11.

Б҃ЭМПЛЕ ПЕНТР8 КОНЖ8ГАЦІЙ.

Іан8аріє. (Кэриндарю.) ѧ л8на ѧчаста єстъ
ф8рте ф8ріг. Пе ѧрборій нічій оуна ф8ннз
и8 се май в8де, т8т нінци, пzmжнтул є а-
коперйт к8. н8кѡ. Япа ѧ8 ѧгіеца т ка ѡс8.
Пр8нчій ч8й ф8рз прич8пере тас8 ла л8нек8ш8л
г8еций, ши се д8п пре г8ацъ; ф8ріцивъ д8
г8ацъ, та по8е ф8 май с8ецире, д8 к8т с8
ва по8а цинк8, ѧпо8и р8мп8нду8се к8 в8й, в8ци
кад8 ѧтг8 ѧд8нк8л ѧпей, ши ѧтампл8н-
ду8се с8 и8 ф8е німенк8 пе ѧчи, кареле с8 в8
ск8тъ, ѧкол8 в8 в8ци ѧнека.

Февр8аріє. (Ф8рарю) ѧкъ ф8ріг8л ціне ѧ
п8т8ре. З8леле ч8каши с8нт май м8рій. ѧ-
р8т8рій се сирг8еск ѧ к8ра г8нню пе ѧр8т8рі-
ле с8ле. Г8рка ѧч8епе ѧ д8 ѧк8лц. К8р8їй ѧ-
ч8еп ѧ к8к8н, ши ѧши ѧто8мі к8йк8ріле с8-
ле. Оуній ѧ8 ѧч8епт ѧ ѧр8а, та с8 ѧр8нче се-
мінц8ле, ши т8т8е ѡстг8н8ле л8к8л8й ле
п8ртъ к8 р8ед8ре п8нтр8 б8к8рія с8ч8ріш8-
л8й б8н.

Мáртие. (Мэрцишóр) О́флъ вáнтыж тъкъ рз-
корс; чи тóтъшиj гáтъ мїелъшéй к8м се т-
дѣмнъ а алергà, къ сáнтъ тинерéй ши слъ-
вчцй, де авѣ пóт оўмблà, фїйна де к8р8нà
фхтáциj. — Сóреле май ткóлѡ җчéпe тóт а фи
май колд, нéва се топéщe ши се трауе къ-
тръ рж8ри ши прýн лак8ри. Сó че зи л8ми-
носк ши квлд8роск авем астъзъ, ши се н8-
мэръ а нóва зи дин л8нъ, җтр8 кárѣ зíша
ши нóптѣ ҃стъ єкале, апóй де мжне ткóлѡ
зíша җчéпe а крёщe, ши тóт май мáре ва фи
де кжт нóптѣ, дечъ җтр8 кжт крёщe зíша,
җтр8 атжт декрёщe нóптѣ. — Сó къ десфз-
тат кжмп ҃стъ ачеста, гáтъ колѡ о бржн-
д8шъ, къ формóск флоре ҃стъ ачаста.

Апрíлие. (Прíер) Пáсериле кжнты. Помий
май тóциj сáнтъ тфлорици. Мий де флори т-
грздинъ стá8 съ се десвалѣскъ. Че фл8-
т8ри формóши звóръ де пе оўна флоре пе а-
ла-та. Сóреле де ак8м н8 сева май тг8нека а-
шà к8 чéцъ нег8роск. — Гáтъ плóе, ши тóт
л8чёшe сóреле. Кá8тъ ла ачел к8рк8еъ8 че фз-
шиj де з8гравит8ръ формóск аре! вéзил къ
пере дéла шкii ностри. Ак8м н8 се веде май
м8лт! Ржнд8нелеле тар а8 венйт, кáре не ве-
стéек, къ а8 сосйт примавáра.

Мáю. (Фрðнзáрю;) Сó лðнз плиñз дe дe
сфzтáре! Ак8м п8тéм мeрце тp пzд8ре лa прe-
8мблáт. Флóри дe пzд8ре дe тóтz плаcа вe-
дeм фflориtе. Сó дe аш шí тóтe сáле зíк
пe н8ме. Б8 бóю сáмi к8лег oúн кит8ш дe
áчестe фlори. дe аш п8тé сz май аф8 гю-
гíц сa8 лилi8, кa аре фormóс wдóр, шí
сáнт пzнz ак8м фflориtе. Кá8тz т8фа
áчкá чe к8нe фormóс сe вéde аколá. Сó ми-
шeлeлe пzсeр8цe, тkz сáнт тp п8мe, кáг лe
май тréб8е пzнz лe вá крéще пeнелe, вéдí
к8м кáскz дíн клонц8ц, ашептжнд, ка кáнд
лéм фí аd8c нóй чéва дe мжнкаре. Гáтz
м8мка сe тéme дe нóй, сz ф8цим дe ачи,
сz лe поtz да дe мжнкаре, ка сz н8 флzmж-
заскz пeнtr8 нóй.

І8нїe. (Чирешéрю) Дeщéптzте Гeóргíe шí
тe скóлz! Ак8м н8 тréб8е áтjata дe м8лt
сz дóрmi. Вéдí чe фormóс týмp єстz афáрz.
Сz л8óм чéва дe г8стzрít к8 нóй, апой є-
шинд афáрz лa цáринá, вóм г8стzрí аколá.
Гáтzne тp лок, сz к8лéцem ак8м фráцí, кz сáн-
tr8 кóпte. — Вéдí чиреш8л чéл дe колá, врéй
сz к8лéцem чирéшe? Бá, кz є прé аnált, шí
єстz грé8 дe с8йт. Ащéптz, ак8ш mz с8ю
е8, цíнemz дe пichóр, хóп, гáтz кz сáнт пe
кréнгz. Сприжóне áчестe кréнци. Кáре ак8м
вáей?

БДЕЙ? АЧЕСТЕ. О КА БЫНЕ САНТ! БЕЗДИ, ЧЕ Е-
БЫН, НЫ ВЫНЕ ФОРД СВДОРЕ. ЧЕ СВНДТДРД СЕ
АДДЕ? КОСАШИЙ АСКДТ КОСЕЛЕ, КА АКДМ СЕ КО-
СЕСК ФЖНАЦЕЛЕ. АЧЕСТ ТИМП ЁСТГ ФОРТЕ ФОР-
МОС ДЕ КОСИТ.

ІВЛІЕ. (КВПТОРЮ) ЁСТГ МАРЕ ФЕРБИНЦАЛZ.
ФЛОРИЛЕ ШИ ГАРДА ФЧЕП А СЕ ОУСКА, ШИ КД-
АДЕВДРАТ КА ЁСТГ САЧЕТАТЕ. ТОКМАЙ ВЫНЕ
КД АВЕМ ПОМЕ ДЕ А НЕ МАЙ СТЖМПДРД, ВИШИ-
НЕЛЕ АЧБЛЕ ДЕ КОЛА ВОР ФИ БЫНЕ ДЕ АЧБА
ТРДБА. СЕ АФЛZ АЙЧИ ШИ ПЕРЕ АДЛЧИ, ПРЕ-
КДМ ШИ ПЕПЕНИ, ПРДНЕЛЕ ПЕ АЧБА САМД КД-
РДНД ВОР ФИ КОПТЕ. — ДЕ МДЛТ НАД ПЛОАТ,
АКДМ АР ФИ ФОРТЕ БЫНД О ПЛБЕ. ІВАННЕ, НЫ
ОУНТА АЦИ ОУДА ГРДДИНА. ДЕ ВА ФИ СД А-
ПДЧЕ НОУРДИЙ ЧЕЙ ГРОШИЙ ФКОЧЕ, АКДМ ВОР ОУР-
МА ФДЛЦЕРЕ ШИ ТВНЕТЕ. — ГРДНЕЛЕ САНТ КОП-
ТЕ, ШИ КДМ МАЙ БЫНЕ ДЕ СЕЧЕРАТ. КВРДНД
ВОР ЁШИ ЛА СЕЧЕРИШ. Л ОУНЕЛЕ ЛОКДРД ТАЕ
ДРДДЛ КД КОСА, ЛА АЛТЕЛЕ ФЛ СЕЧЕРД КД СЕЧЕ-
РА. БЫН СЕЧЕРИШ СЕВА АРДТА Ф АНДЛ АЧЕСТ8.

ЯВГДСТ. (ГДСТ8) АКДМ ПЕГДТДНДЕНК АД
МАЙ ТРЕКДТ СЕЧЕРИШДЛ. ПЛДГАРДИЙ КАРД ГРДДЛ
ЛА АРДЕ. ДА ОУНЕЛЕ ЛОКДРД, ПРЕКДМ СДГ ГРДДЛ
ЛЕГДАТ Ф СНОПИ, ФЛ БАТ КД БДТДЛДЕЛЕ, АЛЦИЙ
ДАГД ГРДДЛ Ф АРДЕ ШИЛ КАЛКД КД ДОГИТОЧЕ-
ЛЕ. — АКДМ СЕ АФЛZ ДЕСТДЛЕ ПОМЕ ДЕ ГДСТАТ8
, МЕРЕ,

мेरе, пе́ре, пра́не, пе́рсечй де присосит, къ ла тóте ачестѣ. Ёст тýмп бýне лѣ8 ме́ре. Ши стрѣгъри оүнде ши оүнде ши ако́м се афлж кóпци. — Зíшá тáре де ако́м се фынкшорѣз.

Септéмвriе. (Репчиюй) Ако́м абе́м ши лю-
бенице кóпте, ѿ че гъст вон а8 ла мжн-
кат. Да оүнелé ло́къри ши аша де ма́ри крёск,
кжт ши пънъ ла до́шпрежече шка сжнт де
грéле; чѣле к8 маже́цъл (мїе́зъл) аль гзл-
гжнöс сжнтъ ма́й дѣлчй, де кжт чѣле к8 маже́цъл рóш8. — Ши стрѣгъри сжнт дѣлчй
ла гъст. Атре тóте помеле ачестѣ сжнт ма́й
сжнктóсе ла мжнкаре. М8стафéръл н8 ёстъ
аша де дѣлче ка росатек8. — Пл8гáрий гар ф-
чеп ако́м а семнà. Дела Сжнтъ Ма́рие ми-
къ пънъ ла Сжн Медр8 ёстъ тýмпъл чéл
ма́й вон де семнáт.

Соктóмвriе. (Бр8мáрю мýк) Флóриле а8
тре́кът. Помий дин грздина нострж сжнт
ма́й то́ци фэръ де поме. Н8ма́й н8чиле, ко-
станделе, гътжеле, оүнелe пе́ре де гарнъ. Оүнде
ши оүнде кжте ѿ пра́ни се веде а фи ма́й
ремас пе лемн. Веди пе чѣ к8лмe а дѣл-
лай кжци еараба́ци ши м8е́ри мéрг п8ртана
корке ши шофе́е, шри оүнде се дѣлче атжта
шмáт? Ге дѣлк съ к8лжгъ стрѣгъри. Ачастъ се
кїамъ к8лесъл де вий. Со кжтъ б8кърие ши
петрё-

ПЕТРÉЧЕРЕ ЕСТА ла к8лес8л дe вii, тaр май
вжртoс кaнd є аnn8л e8n шi н8 є плóе,
прек8м сá8 тгjмпáлт т єст тýмп. Щ аnn
шi аnn цéрц м8лте плóй e8ra лa к8лес8л дe
вii, шi дe ачка п8цинz петрéчере шi e8к8-
рiе а8 а8т тaмений.

Ноéмбрїе. (Бр8марю мáре.) Фр8нзеле кáд
дe пe помiй. Сóрелe прииn дeр ce аратz нег8-
рoс. Тóмна чé плойшc єст тýмп май к8-
р8нd а8 тчеп8т. Естa шарек8м фрiг oумед.
Ак8м т май к8лд8рoсe вестмíнte трéк8e сz-
не тбржкáм, шi кжт є к8 п8тинцz сz не
ферим дe нег8ра чé дe диминéца. І л8-
ниле ачестe оумедóсe мжнкáриле чéле к8 скор-
цишoрe сжnt май дe фолoс, кéчи к8лд8ра сó-
рел8й дiн зи т зи тóт май лáсz, тaр фрi-
г8л тóт май т п8тбре ce аратz; шi аша тaр-
на чé трайстz кжт побатe ce апропiе.

Декéмбрїе. (Өндрё) Фрiг8л тчépe а ce т
п8тбриничi. Каде нéша. Вжнt8 бáте шi w
ад8нz т омéци. Ак8м н8 є к8 п8тинцz а
éши лa пре8мблáре кáтгa кáмп, дéчi трéк8e
сz не петрéчем тýмп8л т кáсz к8 четиréк кáр-
цилaр фoрмóсe. І сéриле ачестe л8нци сeтб-
нii к8 глóтеле сáле май тáре ce дeпriнd к8

тóре8л шì к8 см8ле8л ла пéне дe гжéкв пéн-
тг8 пéриний, апóй ве8реáцíй динпре8нк к8 м8-
éриле сáле тóрк, шì м8лтж пáнџ прéсте тáр-
нк л8крéжк, пáнк шì пe лa тжрг8рй ô д8к
ши ô винд.

§. 12.

Л В З Ц Е Т 8 р й.

Дéспре крéшер, дéспре дár8риле нат8рїй,
ши дéспре лдрéптарк тýнзр8л8й.

Датори8нца чб май сфжнтж ô ѿм8л8й
Естк ачка, ôши л8мина с8флет8л, ши ô при-
вегб спрè фáптеle сáле.

Крёсктóрюл дe пр8нчй чк динтжю грижк
тре8е сx аи8к, ô варса тг8 и8ни ма твá-
це8еи8ар сéй євлáвїа кáтρж л8кue ши кáтрж
ви8т8те.

Крёшерк пéнтр8 с8флет8л ѿм8л8й атж-
та Естк, кáт мхестрїа скобит8рїй ô мáрмо-
ре. лдесе ô ѿаменй дe мíкж стáре сe афлж
талéнтр8й ô ск8нсе, дe ап8тк фáче дин тра8-
ший ѿаменй в8ний, Фёлософи тцелéпций, ши
д8чий дe мáре н8ме; апóй пéнтр8 л8ме ремжн
тогд8на перд8те, кz на8 ôдáшс крёшерк
лж8-

а житорюл де а се фи пътът ашà талентъръ ши пътъръ съфлетеши Ѹтражншii десвзли.

Пéнтръ че ѿаменii ако м сънт май не сокогиторъ ла ждекат, ши май къ страждате Ѹ фапtele сале, де кат май дедемълт; ачаста май вжртос де аколо вине, пéнтръ къ Ѹвъцетъра леумii Ѹтъръ Ѹтокмийриле крещерий, пéнтръ дирегаторийле чъле майши чъле мичй, прѣ пъцин се вагъ Ѹ съмъ.

Пъринцилар май таре ле Ѿаче ла ѿнимъ а кълативъ прѣ фий сей прии крещер, съ фие май истацъ, декат май къ виартъте; ашиждеръ мъестріа де а ворбъ вине, май таре ле Ѹкълкъ, де кат де а лъкъ вине. Асъ Пъринций де ако м съкътъ май вжртос ла пъратъръ ши фапtele фийлар сей, ши ла джншii съ айсъ ѿкъи сей Ѹкордаций.

Ачаста несмитйт ремъне аде върат, къмъ къ виартътъ єстъ ка ѿ май мадре мадръре де а аркта прѣ чинева, къ ѿре мънте сънцтосъ, ши нѣмай ачаста оуна сънгъръ пъне темею де а фаче пе чинева мадре, ѿр речтатътъ єстъ съмн де мънте скърта. Къ фапта чѣ рѣ Ѹчепе къ смитълъ ши съжршаше къ ръшине.

Ворейрѣ а мѣлтѣр лімбѣи нѣ єстъ де а-
тѣта преѹѣрѣ брѣдникъ, преѹом факъ оѹнїй
пѣрїнци, де пѹн тѣтъ крѣшерѣ фіюлвѣи са8
ѣтре ѣвѣцетѣра лімбѣи латинѣши, Гречеши
ши Францоузѣши; фарѣ май таре сѧсе гриж-
акъ пѣрїнций а ѣдапа сѹфлете8л ши мінтѣ
фіюлвѣи са8 чѣлвѣи ѣкъ невишоват к8 ѣде-
вѣрате щїйнци, прии каре исевор лѣмина пѹ-
тѣриле лѣи чѣле сѹфлетеши, ка са капете
темеюриле ѣцелепчюнїй, каре прѣсте тѣтъ ка-
лѣ вїеции лѣи ѣл вор петрѣче к8 норочире.

Аша дарк щїйнци ѣдапатѣре де ѣцелеп-
чюнє трѣвѣе са ѣвѣцем, каре ши ѣ лімбл май-
чии пѹтѣм фаче, оѹнде прии ѿржндала чѣ-
лар май май са8 дескис Схоли. Апои де
не ѣг҃дѣе тимпѣл, пѹтѣм ши ѣлте лімбѣи ѣ-
вѣца, къ є формос лѣка8; ѣр нѣ ка к8м нѣ-
май ѣвѣцаѣрѣ лімбенарѣ аре фи оѹна сїнгврѣ
мижлочире де а се фаче нешии прѣ сїнє про-
копсит.

ѣвѣцетѣра деспре ѣплинирѣ даторїнци-
лар са8е єстъ чѣ май де лїпса парте а тѣтъ
Фїлософїа. ѣцелепт, де ѿменіе ши еѹн а фи,
негрѣйт сѧнт май май ковжаршири, декѣт
ѣвѣцат, истѣц, десфутарник, са8 тѣт ачѣа

а фи, че үйче ләмѣк, әдекъ әләменъ де мәре
жыңуцетұрғ ши тон.

Крәшерѣк, ә кәрѣк се дағ әдәптәрій күтре
тиш виригүте ши күтре сирғайынци Ҙстә май
бөйнү мошие, де кәт әвдүцие мәре. Де оүн-
де Кратес Філософыл үйчек: „Че ажытқа ачка,
„ә әдениә вистигерий мәрій, ши а фи фәрз
„, гриж, дәккә ны шым, әрй оұрмұтторий мош-
„тәни фывор брәдничий де даңселе? Ә әлә-
„менилар, ә күтрең аци әпкәт! әдениәци
„әвдүций, әр де ачем, күрорда веңи лақа әвд-
„үйле, ныйчи ә гриж ны пәртәций.“

Оүн паш неқтәүіш ә крәшере, де атжата
сокотынци Ҙстә әнде се фәче, кәтә Ҙ прец-
ирек сәфләттәлүй, тәрәптәлүй ши ә бөйнүтәций.
Агесіләд, фійнә әтреңат, са спөйнү әл ағпә
причеперек са, че тәрәвде май вәртос са әв-
це тиңерий? әгәр респөнс: Ачка күм тәрәвде, ка-
сарбаци са ләкәрәз. Сенека үйче, ки Філо-
софія прын смінта әләкәтторилар, әккә ши
а әвдүченеилар сағ стражмұтат ә філологіе,
әдекъ әтрең ачка әләкәтұрғ, күм тәрәвде ә
се чөртә ә дескоперирек ши дедәчегерек күвін-
телар, ки сәши әрете ыстаңымек. Ер ны күм
тәрәвде са виенжаскә ши сәши әдәпте фап-
теле салг.

Оүній

Оүній дын фірѣ са âшлә де фэрз бодах-
рі сѧнт ла Ѣвакетѹрз, кà ши пустієтатѣ чѣ
ариносъ а Йрабіей, кът нічй ѿ к8лтѹрз ши
алминаре прын ѧтѣтѣ Ѣвакетѹрї погт при-
ми. Ійр ѧлций нічй ѿдагъ Ѣваку, пентр8
къ тоте прѣ к8рѹнд ле к8прынд. ѧчестѣ
ласъ Ѣвакетѹрз, тот де âз пизн мажне, пыт-
нк трече тымп8л, ши се ѧлѣуе к8 нимик.
ѧлций дынтре падынци пре оүній фїй ка ѧ-
честѣ Ѣй силеск ла м8лте съ Ѣвеце, вржнда
фкъ Ѣ тинерёцеле лѡр сж факъ вирбаци Ѣ-
тречи, чи пакът8еск, къ Ѣвакетѹрз, не а-
флжнда мінгѣ тинэр8л8и коптъ, н8 се Ѣре-
дзчинѣз, чи Ѣкъ ѧт8нчѣ ӡеорз.

М8лций дынтре Домнишори чеи тинери,
карий прын алте церій се трамит съ клацто-
рѣскъ пентр8 прокопѣлъ: Ѣй Ѣ лок де ви-
т8те ши алте в8нжтаци, ѧд8к ѧкасъ ѿкичю-
ри дин афарз, моде де Ѣбркзмінте, оўмеле-
те стржмке, ворбит8рз м8лтъ ши фэрз со-
котѣлъ; апои тот8ш оүній Ѣй цин де ѧ-
меній алминаци, ши слѣбийле сгрейнилаша ле
сокотеск а фи май прец8ите, де кът моде-
стїа са8 смеренїа чѣ церенѣскъ.

ѧчел8 фаче май Ѣцелепцѣже, кареле, к8-
носканда8ши слѣбичюниле са8е, ремажне оүн-

ДЕ ЩЕСТЪ. Къ дѣка єл ала натѣрѣ нѣ ѕре
причёпере ши фїелепчюне, прии кългогрѣ
май марѣ фїкъ неевн себа фаче; къ ной къ
пѣтнцъ, ка јачеъ че фї Патрїа са щестъ не
евн, прии оумглетеъ фї кочѣ ши фї коло съ-
се факъ май фїелепт. Де јачка јас зис Со-
кратес: Пентрѣ јас фї фїелепт, трѣвѣ съци
скимѣй фїрѣ, та рѣ нѣ клима.

Щено оундѣ тиндр, кареле фїлайнтѣ лѹи
фօрте мѹлте ши къ фїрзинѣлъ ле ворѣкъ, јас
зис: Нои јавем дѡш оурекъ, ши нѹмай оуна
лименъ, ка мѹлте съ ле јасдимъ, ши пѹцине
съ ле ворѣмъ.

Щенофон фօрте лѹдѧ мѹдѹл кр҃ешерїй де
прѹнчи чеъл фїелепт јас Персїенилар, фїредин-
цат фїйнд дин примеждїй, кѹмкъ слѹбичю-
нѣ натѣрїй чеъй стрикате прии лѹкрарѣ че
динафарѣ май таре се фїпѹтѣрничеще, къ јас-
зинд, ѿрї вузанда тиндрѹл фапте некѹвїш-
се, лесне се јасднекъ кутрѣ рѣз, ши фаче
фапте пержеторе де санжате ши де чинстѣ
са; Др҃епт јачка Персїенїй ничиј декѹм фїзда јас
прѹнчилаар сеъл јаскнта саъ јас четиј кантече
ѡрї кърци де юбит.

Пиљделе алтара мѹлт фїдѣмнъ кътре сир-
гѹйнцъ. Др҃ептачка Квинтилїан јас фї
прѣ-

прѣлѣдателѣ сале скрѣпте, деспре крішерѣ тѣнерилар: „Дацими оун прѣнк, че аре симъ цире спрѣ ладж, вое спрѣ мзрире, ши каре, ле де рѣшине слободѣ лакрѣмь, апой прии, пилде ал воя фаче съ ремжнѣ лянгъ жпли, нирѣ даторицелар сале; оунвл ка ачелѣ, де мистрѣй сева жтристѣ, ши пентрѣ ю, вирѣ де чинстѣ сева дешептѣ, ши нѣйва, фи грѣд, а алера га кѣтре тотъ сиргѣйнца.“

Педантіческа аспрѣмѣ а оунлар Педагоги, кѣтѣ маи маре жвѣцетрѣ съ скотѣ дин прѣнчи, декжт че сант єи кандва ж погубре де а продѣче.

Фэрѣ де сиргѣйнци ши фэрѣ женій, нименѣ поте брѣ ѿ жвѣцетрѣ съ ѿ дѣкѣ дѣпарте. Жрѣстотел зѣче: Трѣй ладжрѣи сант де липсъ, дѣкѣ брѣй пентрѣ карѣ дирегжтори съ тѣ поцї фаче ѿм прокопсит, адекъ: дарвл натрѣй, жвѣцетрѣа, ши ждѣлетничирѣ къ сиргѣйнци.

Сомвл чёл къ женій адекъ къ талентрѣй дела натрѣж джрѣйт, нѣмай прии а са сиргѣйнци поте де парте къ жвѣцетрѣа вени. Хераклѣйт, оун Філософ дела ѿфес, ийчи оун

оұн әңбәцеторъ а8 әв8т, әпой нұмай прйн
әсаш сиғ8йнца шы әделетничирик са ла мә-
ре тәбәптә ә әңбәцет8рій тóт8ш а8 әж8нс.
Дешің әчаста н8 се пóте л8а пéнтр8 рéг8лж;
Дар тóт8ший әд8сврж кә ә пйлдж пéнтр8 ә-
чел, кáрій на8 пárte де ман8ад8ктор.

Фоцүлїдес, оўн поет8 Греческ, а8 әсемж-
нат крёшерек к8 ә кóсж, шы к8 ә мжнж, пéн-
тр8 кә ә рештатек дин әдәнк8л с8флет8л8ий
ә десржаджинк8з, шы әл0к8л єй плжтарéшe
фáпtele б8ннатжii.

Дин үйлеле чбле вéкій дéла бжтражнй, нý-
мик алта нк8 ремас май брёдник де әд8-
чере әмиңте, де кжт крёшерек чб әспрж а тине-
римей спрjе әдаре че скоп бýне әтокмитк:
к8м прйн л8крабре әпедека8 порнириле поб-
телор әт8р8 тинерей сéй, пýнж кжнд єй ә-
с8ший прйн әцелепчюне шы прйн фїлософie әж8н-
үк8 ла әчелашай, шы к8 тóт8л ә ле оұрж.

Фéрк крёшерe шы фeрк әдрептáре к8лати-
вирек јшм8л8ий чб май мәре пárte н8 се пóте
дин дест8л десврж, ә кжт әре әж8ншe п8тж-
риле һнтелéкт8л8ий ә оўн8и пр8нк. Әвем
прбез, оўнде крёшерек фiилор май пет8ти-

депѣ, ла пэрінциї чеій вогацій, мри же мэрє
дирегзторіе пышай, къ атакта май слава єстъ.
Мълций ашà сокотеск ши крѣд, къ а селта, а се
ши льпта, ашиждерѣ а военіи францбжеше, ла
тинаше ши Гречеше, ши пыцинѣ ѡвазетъръ де
а ши съши петрѣкъ же социетате къ чеій май
де франте, атънчѣ туте даторинцеле а оу
нъи езреат алес ачи сане. Ачаста єстъ ѿ
сокотинца, карѣ туте ѡвазетъриле, ѿйнце
ле, чинстѣ, ѡцелепчюнѣ ши виртътѣ же тре
ле ѡнѣкъ.

Лукър, възжанд ѿдиниіоръ пре оун вжни
тобю, към се сиргъя аши ѡваза кънеле съ
шие афла ши оумблѣ атъпъ оурмелѣ хриаржлаор,
а8 зис кътъръ попор: Ведеций, към се небоеше
ѡмъл ачел8 пре шеревъл съ8 пентр8 петрека
нія са ал фаче треевинчос ши фолоситобю!
Дечи чине н8 сева сиргъи акъм а атчес пре
фіюл съ8 ла Схола крещерій ши а виртътей,
ка съсе потъ фаче шервитобю де фолос ал
патріей.

Чел че а8 ѡвазат къ пыцин а фи ѡде
стълат, съ мълцемѣскъ ѡцелепчюній татжне
съ8 май вжртос, декът че аре де а мълцеми
ачела, къръя маріи вогацій та8 лъсат пэрінциї.

Мáре непричéпere є́стъ ачáста, а хоти́рѣ
пре прѹнчй ла вре ѿ стáре саꙗ мeшeршѹг,
мáй наинте де а кѹнофе мýнтѣ ши́ апле-
качюниле лóр де плии. Айчѣ зýче Хорáцїс:
Фíеюще кáреle ꙗ мeшeршѹгл саꙗ мáй вýне вà
спори́ атѹнчѣ, дѣккъ ам алеc ачéла мeшeршѹг;
кáре аꙗпз аплеекачюниле ши́ аꙗпз пѹтѹриле
ноструе пéнтрѹ нóй є́стъ мáй вýне ꙗтоумйт;
къ нѹмай ачéла є́стъ мáй вѹн. Де оѹнде
се вéде?, къ нýчи оѹн мeшeршѹг нѹ поце
фи май вýне ꙗтоумйт, де кáт ачéлѹ, кáре
є́стъ ꙗ кѹмпани кѹ жenia мýнций ши́ кѹ
Харничийле кѹиба, апóй атѹнчѣ ампсѹрат аꙗ-
пз ачестѣ лѹкрéз.

Пѹтѹрие мýнций т्रéвде кáтев ꙗдáтъ съ
аибъ а са ресфѹцáре, ка май кѹ вýннътате
съ поѓъ жѹдека. Пѹцин т्रéвде са четим,
тар мѹлт съ жѹдекъм. Пѹцин са ворким,
ши́ мѹлт съ аск8латъм; къ ачáста є́стъ калѣ
чѣ май вѹнъ де а ꙗмѹлци ꙗвzуетѹра нó-
стру.

Крéшерѣ ачáстъ де акѹм нѹ мeрце ꙗ-
траколѡ, ка съ не фáкъ вѹни ши́ ꙗцелéпций;
чи́ нѹмай съ не фáкъ ꙗвzацїй: Ачѣла, нѹ-
не аратъ а не ꙗржка кѹ ꙗс8шириле виртѹ-
тей ши́ але ꙗцелепчионий, чи́ не ꙗфѹнда съ
шим

щым нѹмай ѧ гѹзѝ ѧ́еспре пѹ́рциле шѝ оу-
зирѣ ѧ́целепчюнїй: ѭր че се ѧти́нѹе май вж-
тос де ѧ́плинирѣ фáптелѡр ѧ́впа рéгвле ѧ-
целепчюнїй, ѧ́часта сá8 ѧ́т չeвйт҃дїй. ՚՚-
н8 ѧ́лбѹе пéнтр8 ной ѧшà կáрци, կáре նeба
ѧ́вւца տeméюриле չéле май Ե8НЕ шѝ ѧ́дев-
բáте ѧле ѧ́целепчюнїй шѝ ѧле виրт8тей, չի
май կ8 сáмъ ѧчéлѣ կáрци, կáре се въд а
ֆѝ май եйне францօջéшե шѝ Գրечéшե ѧ́ток-
мítե, шѝ ѧ́тր8 ѧчéст կýп ѧ8 օúмпл8т ֆан-
тасіа հóстր8 կ8 ѧешарта տր8д8 ѧчéлѡр սғre-
йни. Հը կրéшерѣ չé Ե8НՀ ѧчeրéшե յ8 ѧéц8լ
шѝ ѧ́вնդтչéшե ո8րտárѣ Շm8լ8ի.

ѧ́вւցет8ра նат8рїй шѝ фїлософиа морálz
сáнт պїйцеле չéле май ճе комендаре: Կz ѧ-
чéлѣ նe ѧесфytէջz քrե հой կ8 կýп8риле шѝ
ֆր8մcéцеле նат8рїй шѝ ѧле виրт8тей; ѧчéлѣ
նe արած չe սáնtem, шѝ չé տrե8ե չz ֆим:
Механика, լ8кrapѣ ոչmжնt8լ8ի շѝ լ8нtrá-
րѣ քrե սáնt ѧ́вւցет8ри, կáре ѧйчѣ լe ո8-
тém ѧլ8t8ր. Չéле լáլte ѧ́вւցет8ри май
մ8լte նýмика ѧլta ն8 սáնt, ֆáրz կýп8ри
ѧешáրte ѧ ճe, սpրե ѧесфytárѣ մýնций ն8-
май, յօր ն8 սpրե ѧt8տa ֆолосýնцz, կa չz լe
ѧ́лбѹем կa օúнеле ճe կепетéնїe պéнтр8 հoy.
Ծkó8լ ѧ́вւցет8риյ єстz ѧ կ8nóшe քrե Ճmջé8,
ши

шъ прын мижлочирѣ ачестїй кѹноцинцъ дѣ
дмѣзѣл ал ювѣ, шъ лѹи фкѣт є кѹ пѹтинцъ
а оурмѣ, ка кѹ адееврѣтъ вѹнгатате а виртѹ-
тей съ оумплѣм сѹфлетѹл нострѹ.

§. 13.

А фи кѹ кѹмпѹт, кѹ мінте шъ статорник;
ачестѣ се нѹмбръ фтре фсвшириле ш-
мѹлѹи чѣле де кепетенїе.

Кареле вїецѹе кѹ кѹмпѹт, кѹ мінте, шъ
є статорник, ачела се зїче езрбат дѣ марь
фсвфлецире. Кѹ мінте а фи фсемнѣхъ а аѣ
виртѹтѣ чѣ май дѣ кепетенїе, дѣла карѣ чѣ-
лелалте виртѹте атажрил, оунде ачаста нѹ
єстъ, акоѡ статорничія пѣрде тотъ вредни-
чія.

Чел кѹ мінте сокотиндѹсе пре сїне, ка
шъ пе алци шаменї, фэръ мэречїе фтру мѧн-
гжерѣ вїецѹе; датиниле чѣле рѣле, дѹпъ че
лѣз пѹс сѹс пичоре, кѹ ладж дѣ кирвїнцъ
сѣ ф корвїнѣхъ.

Чел фцелепт ф тотъ фтжмпларѣ дратъ ста-
торничіе, нѹсе прѣ таре вѹкѹръ фнорочире,
ничи г҃р҃ашї се прѣ фтристѣхъ ф ненорочире,

СОКОТИНД СОРТѢ ШМЕНЕСКѢ А ФИ РЕЗИМАТѢ
АРЕПТАТѢ ЛВИ ДМНЕЗЕ8.

ЧЕ ЄСТѢ МАЙ ДЕ ЧИНСТѢ, ДЕКѢТѢ РТОТЕ А
ФИ К8 ЙНИМѢ, ДЕ АПОТѢ АВПѢ МИНТѢ ЧЕ СЗ-
ИАТОСС, ШИ АВПѢ К8ЦЕТ А ЛВКРА. ЯК8М А ѢШИ
ПРЕЦ8И ВРЕДНИЧІА НАЧ8РІА НОСТРЕ, ШИ ТОТЕ
АТЖМПЛ8РИЛЕ К8 ЙНИМѢ ЛІНІК АЛЕ СОКОТИ;
ПРЕК8М А СКРДЧІЕ А Н8 ФИ С8ПКРАЦІЙ, А АВ-
РЕЙ А Н8 ФИ АМВРДЦІЙ, ПІНІК ШИ ДЕ ІСАШИ
МОРТЕ А Н8 НЕ АФІШРА. МАЙ ПЕ ОУРМѢ ДЕ А
ПОТѢ СКЗПА ДЕ ТОТ РА8Л, НИМІК СА ФАЧЕМ,
ЧЕ НБР АД8ЧЕ АМВРДЧІОНЕ, СА8 ЧЕ АРЕ ФИ К8
НЕК8ВІЙНЦѢ. С8РІЙ ЧЕ ПЛАСС ДЕ АПРОТИВІРІ,
К8 Б8НІК СОКОТИНЦѢ, ШИ К8 АРБПТѢ Ж8ДЕКАРЕ
СЗЛЕ РДКДЗМ: АША А ФАЧЕ СЕ Н8МЕЩЕ А АВЕ
МАРЕ АСФЛЕЦІРІ; КАРК АРАТѢ, КА С8ФЛЕТ8Л АРЕ
АЧЕПАГ8РІ ЧЕР8ЕСКѢ, ШИ ЄСТѢ ВРЕДНИК ДЕ А-
СЕМІНАРК АЛВИ ДМНЕЗЕ8.

А ВИРТ8ТЕЙ ФАПТѢ ЄСТѢ АЧЕА ДЕ А АВІН-
ЧЕ ТОТЕ ГРЕШТАЦІЛЕ; АТР8 АЧАСТА АДЕЛЕГНИ-
ЧІНД8СЕ, КАПТѢ МЗРІРЕ ШИ СТР8Л8ЧІРІ.

С8АМЕНІЙ ЛА АЧЕЛ8 КА8ТѢ МАЙ М8ЛГ, КА-
РЕЛЕ ФХРІ С8ПКРАРЕ ПОТЕ П8РТА ГРЕШТАЦІЛЕ,
АВАНД8Л АТР8 АСЕМЕНЕ ЧИНСТѢ, КА ШИ А БЕ-
ГЕРІКІ ВЕКЕ, ЛА А КЗРІА С8Р8ПАГ8РІ К8 МИРАРЕ
ШИ К8 ВЕНЕРАЦІЕ ПРИВЕЩЕ.

Е́стъ оұн мόд ае ғцелепчионе, кжид пырзым вре оұн л8ка8, май наинте ае ане пираси әл пре ной.

Калѣ чѣ әдевэратъ, әде ә ғиэлца вирт8тѣ әлт8а, ә́стъ ә оұрмà фаптелар әчелараши, ши мόдя8а чел май в8н ае ә скапа де фаптеле чѣле нек8віёсе әле оұнвара ә́стъ, ә се дә де парте де оүній ка әчел.

Ничь ә паче ә вілца әменкекъ вей әфла, дѣкъ н8 вей л8а ғт8 негзгәре де скム тóте ғт8мпләриле чѣле рѣле.

К8 кжт ә́стъ вре оұн л8ка8 май гр8, к8 ат8та ши лада де ал вир8и пре әл ба фи май мэрйтъ. Прин віфор ши виж8лїилем чѣле мәри корзбіерий чей прокопсій каптъ н8ме вестіт.

Витежіа н8 се ғцелбіе әт8ничѣ, кжид чи-нева фаче чева фарж сокот8ла. Прек8м ши статорничіа н8 ғр8д8е, ка вре ә рештате си ғибіе п8т8рѣ мінций. Йшйждерѣ ничь к8м-п8т8л әчестѣ н8 ле ласъ, ка прин десмер-дәрій сасе депварт8ца дёла вілца чѣ к8ратъ.

Инима ғарзинкецъ фарж ғцелепчионе ә́стъ, ка ши ғкіп8нрѣ фарж ж8декаре,

ЖІДЕКАРКЕ ЄСТГ ФРАНДЛ АЦЕЛЕПЧНІЙ, ши
тгчеркЕ СФИНЦЕНІА ЄИ.

Нимік алта не пote прe нoй к8 атжта
тире цінік Ѳ контра оуңелар ՚тжмпльр,
де кжт, канд ар авк п8ткриле с8флеғ8л8й
ностр8 ачестк мазиме: Перичюнк нострз н8-
май нoй ՚шине не ՚ад8чем.

Де Єстг мінтк нострз аша, прек8м та-
кве с2 фіе, ши фаптеле нострз д8пк сокотін-
ца єй фійнд ՚токміте, ат8нчк ремжнem не-
взткмаций.

Ши статорничіа ՚ре марцинile єй, ка ши
чeле лалте вирт8те тбte, кэріл т0тдевна
треeвe с2й оурмeзз ՚целепчионк.

Норок8л нічк ՚датz пote ватжокори прe
чел ՚целепт, к2 т0те цинтириле л8й ши ՚-
кордзриле, ас8пра чел8й ՚целепт дешартe
санг, ка ши сеңециле л8й ՚зерзес; к2 с2 мбр-
гз, кжт с2 се ՚т8нече л8міна ՚зілій, т0т8ши
н8 вор п8тк локи ՚ с0ре.

Юбірк кэтрз чел де ՚пр0пе не ՚даторк-
хз, ка прe нічк оүн ՚шм с2л цинем, ка к8м
нар фи вредник, де а не ՚креде ՚ траж8л.
Лск к8 ՚целепчионе, ка май наинте с2 н8-
те ՚креџий ՚ чинева, п7нз н8л веi 88н0ше.

Чел